

Comisia
Europeană

[PRIMĂVARĂ 2015 ▶ NR. 52]

panorama

inforegio

▶ O mână de ajutor pentru realizarea obiectivelor politicii de coeziune

Un grup operativ stabilește prioritățile pentru investiții și implementare

- ▶ fi-compass
- ▶ A 40-a aniversare a FEDR
- ▶ Promovarea cooperării cu America Latină în cadrul politicii regionale

Politică
Regională
și Urbană

▶26

Copertă: Corina Crețu vizitând Mémorial ACTe în Guadelupa.

▶EDITORIAL.....3

Corina Crețu, comisar european pentru politică regională

ARTICOL PRINCIPAL

▶GRUPUL OPERATIV PENTRU IMPLEMENTARE.....4-6

▶ROMÂNIA ELOGIAZĂ POVEȘTILE DE SUCCES DIN DOMENIUL FONDURILOR STRUCTURALE.....7

▶PLANUL DE INVESTIȚII PENTRU EUROPA.....8-11

INTERVIURI

▶SLOVENIA.....12-13

Alenka Smerkolj, ministru pentru dezvoltare, proiecte strategice și coeziune

▶GERMANIA.....14-15

Rainer Baake, secretar de stat, ministru federal pentru afaceri economice și energie

▶NORD-PAS DE CALAIS, FRANȚA.....16-17

Daniel Percheron, președinte al Consiliului regional

▶SILEZIA INFERIOARĂ, POLONIA.....18-19

Mareșalul Cezary Przybylski

▶FEDR ANIVERSEAZĂ 40 DE ANI.....20-21

▶CREȚU SE DEPLASEAZĂ PE TEREN.....22-23

▶HĂRȚI.....24-25

Indicele Europa 2020 în 2012

Modificarea indicelui Europa 2020 în perioada 2010-2012

▶SPRIJINUL UE PENTRU REGIUNILE ULTRAPERIFERICE.....26-27

▶EXTINDEREA EXPERIENȚEI EUROPENE ÎN MATERIE DE DEZVOLTARE REGIONALĂ ÎN AMERICA LATINĂ.....28-31

▶MĂRTURII ÎN FAVOAREA POLITICII REGIONALE.....32

▶PLANURI DE EVALUARE.....33

▶ȘTIRI PE SCURT.....34-35

▶PROIECTE.....36-39

Exemple de proiecte din Estonia, Suedia, Ungaria și Slovenia

▶AGENDĂ.....40

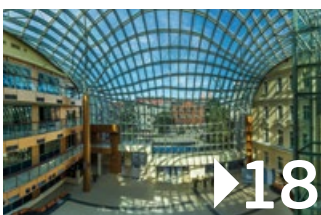
▶8

▶16

▶22

▶18

▶28

Fotografii (Paginile):

Copertă: © Comisia Europeană

Pagina 2: Mémorial ACTe © aeroworx

Paginile 3, 4-5, 7, 8, 20-21, 22-23, 34-35: © Comisia Europeană

Paginile 10-11: © Banca Europeană de Investiții

Pagina 12: © Janez Kotar

Pagina 13: © David Lotric

Pagina 14: © BMWi

Pagina 15: © Biroul de informare al Parlamentului European din Germania

Pagina 16: © D.Bokalo/Conseil Régional Nord-Pas de Calais

Pagina 17: © François Lo Presti/Conseil Régional Nord-Pas de Calais

Paginile 18-19: © Biroul mareșalului din voievodatul Silezia Inferioară

Pagina 27: stânga: Mémorial ACTe © aeroworx; dreapta: © Bruno

Michaux-Vignes

Pagina 29: © David Mangurian

Pagina 30: Cascadele Iguazú © ARFE, 2012

Pagina 31: © ARFE, 2013

Pagina 32: © Parlamentul European/Pietro Naj-Oleari

Paginile 36-37: © Enterprise Estonia; Obama's ID © Sander Retel

Pagina 38: © Consiliul regional al comitatului Kalmar

Pagina 39: © Agenția Regională pentru Dezvoltare Mura

Această revistă este tipărită pe hârtie reciclată în limbile engleză, franceză și germană. Ea este disponibilă online în 22 de limbi la adresa

http://ec.europa.eu/regional_policy/ro/information/publications/panorama-magazine/

Conținutul acestui număr a fost finalizat în martie 2015.

AVIZ JURIDIC

Nici Comisia Europeană, nici altă persoană care acționează în numele acesteia nu pot fi considerate responsabile nici pentru modul în care pot fi folosite informațiile incluse în prezenta publicație, nici pentru erorile care pot surveni în pofida pregătirii și verificării atente. Prezenta publicație nu reflectă neapărat punctul de vedere sau poziția Comisiei Europene.

ISSN 1830-933X

© Uniunea Europeană, 2015

Reproducerea este autorizată cu condiția menționării sursei.

Pentru utilizarea sau reproducerea materialelor cu drepturi de autor ale părților terțe menționate ca atare trebuie obținută permisiunea de la deținătorul (deținătorii) drepturilor de autor.

▶ EDITORIAL

Corina Crețu
Comisar european
pentru politică regională

Primele câteva luni care au trecut de la numirea mea în funcția de comisar pentru politică regională au fost pline de agitație, însă palpitante. Una dintre priorități a fost aceea de a organiza întâlniri cu factori interesați și cu parteneri din întreaga Europă pentru a avea garanția că politica noastră reformată este bine direcționată și pusă în aplicare, astfel încât cetățenii să poată resimți ei înșiși beneficiile. În cadrul acestor deplasări am vizitat nenumărate regiuni, chiar și îndepărtata Guadelupa, una dintre regiunile ultraperiferice ale UE, pentru a înțelege la fața locului situația și problemele existente, reușind totodată să stabilesc contacte personale cu principalii actori.

Îmbunătățirea investiției și gestionării fondurilor

Este evident că, în lipsa unor administrații locale și naționale care să dea dovadă de robustețe și eficiență în materie de investiții și de gestionare a investițiilor UE, valoarea reală a fondurilor din cadrul politicii noastre de coeziune va fi amenințată. Astfel se explică de ce am făcut din aceasta o prioritate pentru mine și echipa mea încă de la preluarea mandatului. Am lansat cu succes Grupul operativ pentru o mai bună implementare, pentru a încuraja o serie de țări să utilizeze într-un mod mai eficace sprijinul disponibil prin fondurile ESI. Au fost înființate echipe de acțiune special adaptate pentru a asigura că fondurile rămase din perioada 2007-2013 vor fi investite și direcționate către programele și proiectele adecvate.

Totodată, am pus accentul pe dezvoltarea capacității administrative a anumitor țări de a implementa programe în cursul perioadei 2014-2020. Aceasta presupune crearea de instituții, partajarea de competențe, precum și oferirea de asistență tehnică, pentru care sunt disponibile 4,8 miliarde de euro. Obiectivul nostru este acela de a promova modele de bune practici și de a da o mână de ajutor acolo unde se poate, cu alte cuvinte de a garanta că planurile asupra cărora am convenit se vor materializa în proiecte concrete la fața locului prin intermediul planificării strategice și al unei capacități suficiente de gestionare a investițiilor.

Fondurile ESI și *fi-compass*

Una dintre principalele priorități ale Comisiei Juncker se referă la planul de a mobiliza cel puțin 315 miliarde de euro în vederea

suplimentării fondurilor de investiții pentru Europa. Această ofensivă investițională derulată prin intermediul noului Fond european pentru investiții strategice se completează perfect cu politica noastră și cu Fondurile structurale și de investiții europene.

O parte esențială a acestui plan vizează o puternică creștere a utilizării instrumentelor financiare, precum și trecerea de la granturi la împrumuturi, acolo unde este posibil. Astfel, putem îmbunătăți nivelul investițiilor și putem stimula economia reală. Sunt extrem de mândră de noul nostru program de sprijin – *fi-compass* – lansat în luna ianuarie cu scopul de a oferi asistență și servicii de consiliere autorităților de management, precum și altor factori interesați, privind utilizarea instrumentelor financiare. *fi-compass* a fost instituit de către Comisie, în parteneriat cu Banca Europeană de Investiții, urmând să asigure instrumente practice de know-how și învățare. Printre acestea se numără manuale „de instrucțiuni”, fișe informative pentru o consultare rapidă, module de e-învățare, seminare de formare directe și evenimente de colaborare în rețea.

Programe operaționale

Au fost înregistrate progrese considerabile în ceea ce privește aprobarea programelor operaționale pentru statele membre. Până în prezent, mai bine de 260 de programe din cadrul politicii de coeziune, în valoare de peste 256 miliarde EUR au fost aprobate pentru perioada bugetară 2014-2020. La finalul procesului vom avea aproximativ 390 de programe cu un buget de peste 351 miliarde de euro, ceea ce confirmă preeminența fondurilor din cadrul politicii de coeziune a UE față de celelalte instrumente de investiții ale Uniunii.

Aceste programe au o componentă strategică pronunțată și sunt, mai mult decât oricând, orientate către rezultate, urmând să găsească soluții la problemele cele mai presante cu care se confruntă Europa și cetățenii acesteia: sărăcie și șomaj, dependență energetică și schimbări climatice, nevoia de inovare și de o competitivitate sporită. Însă cel mai important, acestea vor genera beneficii tangibile în viața de zi cu zi a cetățenilor europeni.

Crețu

▶GRUPUL OPERATIV PENTRU IMPLEMENTARE ȘI INIȚIATIVELE INVESTIȚIONALE OPTIMIZATE INTRĂ ÎN ACȚIUNE

Succesul programelor și proiectelor din cadrul politicii de coeziune nu poate fi garantat în statele membre în lipsa existenței unor administrații solide și eficiente. Din acest motiv, consolidarea capacității administrative și aspectul legat de îmbunătățirea investițiilor și a managementului sunt în prezent de o importanță majoră pentru politica de coeziune a UE în perioada 2014-2020. Comisia Europeană a identificat aceste teme drept o prioritate de acțiune, întrucât sunt lansate noi programe, iar proiectele și programele aferente perioadei anterioare, 2007-2013, sunt finalizate. Astfel cum arată **Corina Crețu** în editorialul său, lipsa capacității de a cheltui aceste sume și de a le investi și gestiona în mod adecvat va anula șansa cetățenilor de a beneficia ei înșiși de roadele politicii de coeziune a UE.

Una dintre primele măsuri ale **Corinei Crețu** imediat după preluarea portofoliului de comisar, în noiembrie 2014, a constat în inițiativa de a sprijini statele membre și regiunile în sensul unei mai bune utilizări a fondurilor aferente politicii de coeziune. Lansarea Grupului operativ pentru o mai bună implementare a fost concepută ca o modalitate de a sprijini o serie de țări, care necesitau fără întârziere investiții, să cheltuiască și să utilizeze sumele disponibile mai eficient decât o făcuseră până la data respectivă. În multe cazuri, această inabilitate este direct corelată cu o capacitate administrativă insuficientă.

Inițiativa mai largă de a îmbunătăți modul în care fondurile din cadrul politicii de coeziune sunt investite și gestionate cuprinde, în mod esențial, o abordare orientată pe patru axe:

- ▶ Prin intermediul echipelor de acțiune special adaptate, grupul operativ se va concentra în primul rând pe **cheltuirea fondurilor rămase din perioada 2007-2013** și pe sprijinirea direcționării acestora către programele și proiectele adecvate.

- ▶ Accentul va cădea totodată pe **consolidarea capacității necesare programelor aferente perioadei 2014-2020**, atât prin intermediul învățămintelor desprinse grație grupului operativ, cât și al unei diversități de măsuri, printre care consolidarea instituțiilor, formarea, schimbul de experiențe, schimburile inter pares și asistența tehnică, pentru toate aceste statele membre dispunând de 4,8 miliarde de euro în cursul prezentei perioade de programare.
- ▶ Pe lângă aceasta, Comisia va întreprinde o serie de acțiuni orientate către motivele pentru care **regiunile cu creștere lentă**, care au beneficiat de investiții substanțiale în cadrul politicii de coeziune, manifestă în continuare un decalaj de dezvoltare.
- ▶ Mai mult, Comisia a creat un grup de experți pentru a evalua în mod independent **eforturile depuse de statele membre pentru o utilizare simplificată a fondurilor UE** – vor urma recomandări privind posibile îmbunătățiri.

Grupul operativ pentru o mai bună implementare a fost înființat pentru a sprijini anumite țări preocupate de capacitățile proprii de planificare și de investiții. O parte din această

provocare constă în a asigura capacitatea de a aloca în mod eficace fonduri proiectelor pentru care au beneficiat deja de finanțare în cadrul perioadei de programare 2007-2013, precum și de a garanta că sumele disponibile în continuare sunt (re)directionate către proiectele adecvate. Aceasta are însă totodată implicații importante pentru noua perioadă de programare 2014-2020.

Absorbția fondurilor

Grupul operativ își orientează atenția asupra unui grup de țări ale căror rate de absorbție se situează semnificativ sub media UE, și anume sub 60%, în timp ce media UE era de 72% la data înființării acestuia. Situația ar putea conduce la „dezangajare”, și anume la pierderea definitivă a fondurilor care au fost alocate statelor membre pentru perioada 2007-2013.

Cele opt țări vizate sunt Republica Cehă, Slovacia, Croația, Slovenia, România, Bulgaria, Italia și Ungaria. Prima acțiune întreprinsă de grupul operativ a fost aceea de a face

▶ Corina Crețu lansează TAIEX REGIO PEER 2 PEER la Bruxelles pe 24 martie. Această platformă va permite autorităților publice să facă schimb de expertiză și de cele mai bune practici la nivelul întregii Europe, continuând, de asemenea, să îmbunătățească modul în care investițiile sunt cheltuite și gestionate.

o inventariere și o analiză a situației la nivelul fiecărei țări. Unele țări se confruntă cu probleme și întârzieri în implementarea proiectelor majore de infrastructură, în special în materie de mediu și transport. Altele sunt afectate într-o măsură mai mare de slaba lor capacitate administrativă, precum și de aspecte mai structurale și de guvernare. Totuși, prin natura lor, măsurile destinate soluționării acestor din urmă aspecte sunt orientate pe termen mai lung și este posibil să nu înregistreze rezultate vizibile pe termen scurt.

Grupul operativ este responsabil cu elaborarea de planuri de acțiune pentru fiecare stat membru în cauză – sau cu revizuirea planurilor existente, în cazul în care acestea există deja. Acest proces va asigura un schimb de experiență și o răspândire a bunelor practici în rândul participanților. Acesta este un element esențial al abordării propuse de Comisie – de a nu da nume și de a nu expune, ci de a promova modele de bune practici și de a întinde o mână de ajutor. O serie de planuri de acțiune au fost deja finalizate și aprobate de către comisari, iar până la finele lunii aprilie 2015 se preconizează că toate vor fi funcționale.

Asistență tehnică

Activitatea grupului operativ va fi înlesnită printr-o serie de măsuri sau inițiative strâns corelate. Sprijinul oferit ar putea crește grație unei utilizări sporite a instrumentelor de inginerie financiară pentru a asigura un posibil grad mai ridicat de flexibilitate.

Totodată, măsurile în domeniul consolidării capacității administrative ar putea fi intensificate, în special în vederea îmbunătățirii implementării în perioada 2014-2020. Statele membre sunt încurajate să folosească bugetul propriu alocat pentru asistență tehnică într-un mod mai eficient și mai bine țintit, pentru a-și consolida capacitatea administrativă în scopul unei mai bune gestionări a programelor și proiectelor.

În plus, Comisia recurge la propria asistență tehnică pentru a dezvolta inițiative menite să ofere asistență statelor membre în eforturile lor de consolidare a capacității. De exemplu, Centrul de competență pentru consolidarea capacității administrative din cadrul Direcției Generale Politică Regională și Urbană a organizat o serie de evenimente de formare destinate experților din statele membre și vizând noile cerințe de reglementare pentru perioada 2014-2020 și prevenirea fraudelor (a se vedea *Panorama nr. 51*). În prezent, aceștia lucrează la elaborarea unei alte inițiative de consolidare a capacității – un fel de schemă de „înfrățire”, denumită TAIEX-REGIO PEER 2 PEER, care va facilita schimbul de experiență în rândul oficialilor publici implicați în gestionarea fondurilor în diferite state membre. Un alt proiect interesant lansat recent în cooperare cu Transparency International și destinat facilitării aplicării practicilor de bună guvernare în cadrul proiectelor cofinanțate de UE este acela al „Pactelor de integritate”.

Abordări adaptate

Aceste abordări diferite, variind de la asigurarea de practici transparente în materie de achiziții publice și până la facilitarea schimburilor de experți din diverse state membre, se înscriu într-o abordare coerentă, însă adaptată de către Comisia Europeană, vizând oferirea sprijinului necesar pentru ca investițiile să prospere și să ofere rezultate pentru cetățeni.

Toate statele membre în cauză au fost deja depuse eforturi semnificative pentru eliminarea întârzierilor și a obstacolelor din calea investiției eficiente și fără probleme a fondurilor UE. Printre acestea s-au numărat, de exemplu, inițiative derulate în cooperare cu serviciile Comisiei prin instituirea de planuri de acțiune la nivel național și regional destinate unei monitorizări mai atente și reducerii întârzierilor. Sfera de acțiune a acestora a fost deosebit de largă în cazul României și al Italiei, generând rezultate substanțiale, în special prin sporirea ratei de execuție financiară și accelerarea implementării concrete a proiectelor la fața locului. Reprogramarea atentă, aproape în fiecare stat membru în cauză, a permis totodată ca investițiile să fie redirecționate către locurile unde pot produce rezultate maxime, și în special în domeniile prioritare ale mediului (deșeurii și apă) și transportului (în special feroviar).

Posibilitatea etapizării a fost introdusă pentru a corela implementarea între cele două perioade de programare, acesta urmând să fie un element de facilitare suplimentar care va fi folosit la scară largă în statele membre care se confruntă cu dificultăți de implementare. Statele membre vor beneficia de asistență în ceea ce privește modalitățile concrete de aplicare a acestei practici prin intermediul activității grupului operativ.

Aceste eforturi de reprogramare au generat economii de aproximativ 10 miliarde de euro din fondurile care riscu să fie dezangajate în 2013 sau în 2014.

Pe termen mediu și lung, investițiile UE vor genera beneficii pentru populație numai dacă țările își asumă angajamentul de a elabora măsuri de îmbunătățire a capacității administrative și de a-și moderniza administrațiile publice. Comisia va contribui atât prin intermediul Fondurilor structurale și de investiții europene, cât și prin sprijin practic, însă va fi necesar un angajament politic atât pentru a realiza reforme structurale, cât și pentru a opera, totodată, o schimbare la nivel de cultură în unele cazuri.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

http://ec.europa.eu/regional_policy/ro/policy/how/improving-investment/

► „Gala fondurilor structurale” a fost organizată de Reprezentanța Comisiei Europene în România în parteneriat cu Structural Consulting Group.

► ROMÂNIA ELOGIAZĂ POVEȘTILE DE SUCCES DIN DOMENIUL FONDURILOR STRUCTURALE

Aproximativ 30 de proiecte românești finanțate prin intermediul Fondurilor structurale ale UE pentru perioada 2007-2013 au fost recompensate cu premii în cadrul unui eveniment de gală organizat în București.

„Gala fondurilor structurale” din România a fost organizată în București, în decembrie 2014, pentru a recompensa și a recunoaște eforturile celor care au demarat și au implementat proiecte de succes finanțate prin intermediul fondurilor structurale la nivel național.

Gazdele ceremoniei de decernare a premiilor au fost **Jyrki Katainen**, vicepreședintele Comisiei Europene pentru locuri de muncă, creștere economică, investiții și competitivitate și **Corina Crețu**, comisarul european pentru politică regională.

Gala fondurilor structurale a marcat încheierea unei serii de șapte conferințe regionale organizate în anul 2014 sub deviza „Repornirea motoarelor economiei grație dezvoltării regionale prin intermediul fondurilor structurale”. Această serie de conferințe organizată de Reprezentanța UE în România și-a propus să pună accentul pe crearea de proiecte și experiențe de succes în urma utilizării fondurilor structurale, promovând astfel bunele practici în materie de utilizare

a fondurilor europene și informând cu privire la rezultatele bune înregistrate.

Competiția a atras peste o sută de înscriși, fiind împărțită pe 10 categorii: educație, incluziune socială, administrație orientată către cetățean, investiții de succes în sectorul privat, turism, tehnologii inovatoare, dezvoltare durabilă, infrastructură rurală sau urbană, agricultură și pescuit, proiecte finanțate din surse „alternative”.

Odată cu demararea noii perioade de finanțare 2014-2020, Gala a fost organizată într-o perioadă potrivită, când recompensarea publică a proiectelor de succes poate stimula o reacție în lanț și poate genera o absorbție mai calitativă a fondurilor europene în viitor. Acest model ar putea fi utilizat și în alte state membre pentru a asigura bunele practici.

► AFLAȚI MAI MULTE
www.fonduri-structurale.ro
www.proiecte-structurale.ro

▶ PLANUL DE INVESTIȚII PENTRU EUROPA ȘI FONDURILE ESI

La sfârșitul anului 2014, Comisia Europeană a anunțat lansarea unui plan de investiții pentru Europa ca reprezentând o prioritate⁽¹⁾. Obiectivul este acela de a stimula investiții suplimentare în economia europeană în vederea promovării creșterii și creării de locuri de muncă prin mobilizarea de investiții suplimentare în valoare de cel puțin 315 miliarde de euro, precum și de a schimba modul în care banul public este cheltuit în mod structural, generând premisele unor noi investiții.

Finanțarea riscurilor suplimentare va fi asigurată în cadrul primului pilon – Fondul european pentru investiții strategice (FEIS). Al doilea pilon va viza realizarea de investiții în economia reală cu o mai bună asistență tehnică. Aceasta trebuie însoțită de o serie de măsuri destinate eliminării obstacolelor din calea investițiilor și creării unei piețe unice autentice – al treilea pilon.

Acesta urmărește ca resursele FEIS să suplimenteze Fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI). Există posibilitatea de a combina resursele investiționale la nivelul proiectelor individuale, în cadrul cărora o parte ar putea fi finanțate prin fondurile ESI și o altă parte ar putea beneficia de sprijin din FEIS. Vor fi instituite mecanisme de guvernare pentru combinarea fondurilor.

Care este rolul fondurilor ESI în cadrul Planului de investiții pentru Europa?

În perioada 2014-2020, statele membre și regiunile dispun de aproximativ 450 miliarde euro din fondurile ESI. Politicile combinate în materie de coeziune, dezvoltare rurală și afaceri maritime reprezintă cel mai mare domeniu de investiții UE pentru creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii.

Programele fondurilor ESI vor avea o contribuție semnificativă la realizarea obiectivelor planului de investiții, iar angajamentul statelor membre față de o utilizare mai eficientă a fondurilor ESI reprezintă un element complementar al planului. Intenția este aceea de a structura fondurile ESI în vederea mobilizării mai multor investiții publice și mai ales private, prin utilizarea consolidată a instrumentelor financiare.

Care sunt instrumentele financiare aferente fondurilor ESI?

Statele membre și regiunile sunt încurajate să utilizeze instrumente financiare ca o metodă eficientă și durabilă de a asigura sprijin orientat către prioritățile unui program cofinanțat din fondurile ESI. Instrumentele financiare sunt adecvate pentru proiecte viabile din punct de vedere financiar, și anume acelea care sunt preconizate să genereze suficiente venituri sau economii încât să compenseze pentru sprijinul primit.

Instrumentele financiare dispun de cel puțin patru avantaje majore comparativ cu granturile tradiționale.

- ▶ Cu un buget identic **pot fi generate mult mai multe investiții** (efect de pârghie).
- ▶ Întrucât instrumentele financiare implică în mod normal actori din sectorul privat (bănci sau companii), există un **stimulent inerent în ceea ce privește viabilitatea economică a investiției sprijinite**.
- ▶ Prin caracterul lor repetitiv, instrumentele financiare continuă să fie **disponibile ulterior încheierii perioadei de programare**.
- ▶ Totodată, acestea sunt flexibile și pot asigura **sprijin sub forma cea mai potrivită pentru investiții** (astfel cum se arată mai jos).

Exemple de instrumente financiare

▶ **ÎMPRUMUTURILE** sunt oferite unei firme sau unei persoane fizice și trebuie rambursate conform unui grafic predefinit. Împrumuturile subvenționate sunt utilizate atunci când băncile nu sunt dornice să ofere împrumuturi sau finanțare în condiții mai bune (de exemplu o rată a dobânzii mai scăzută, o perioadă mai lungă de rambursare sau cerințe mai reduse privind garanțiile).

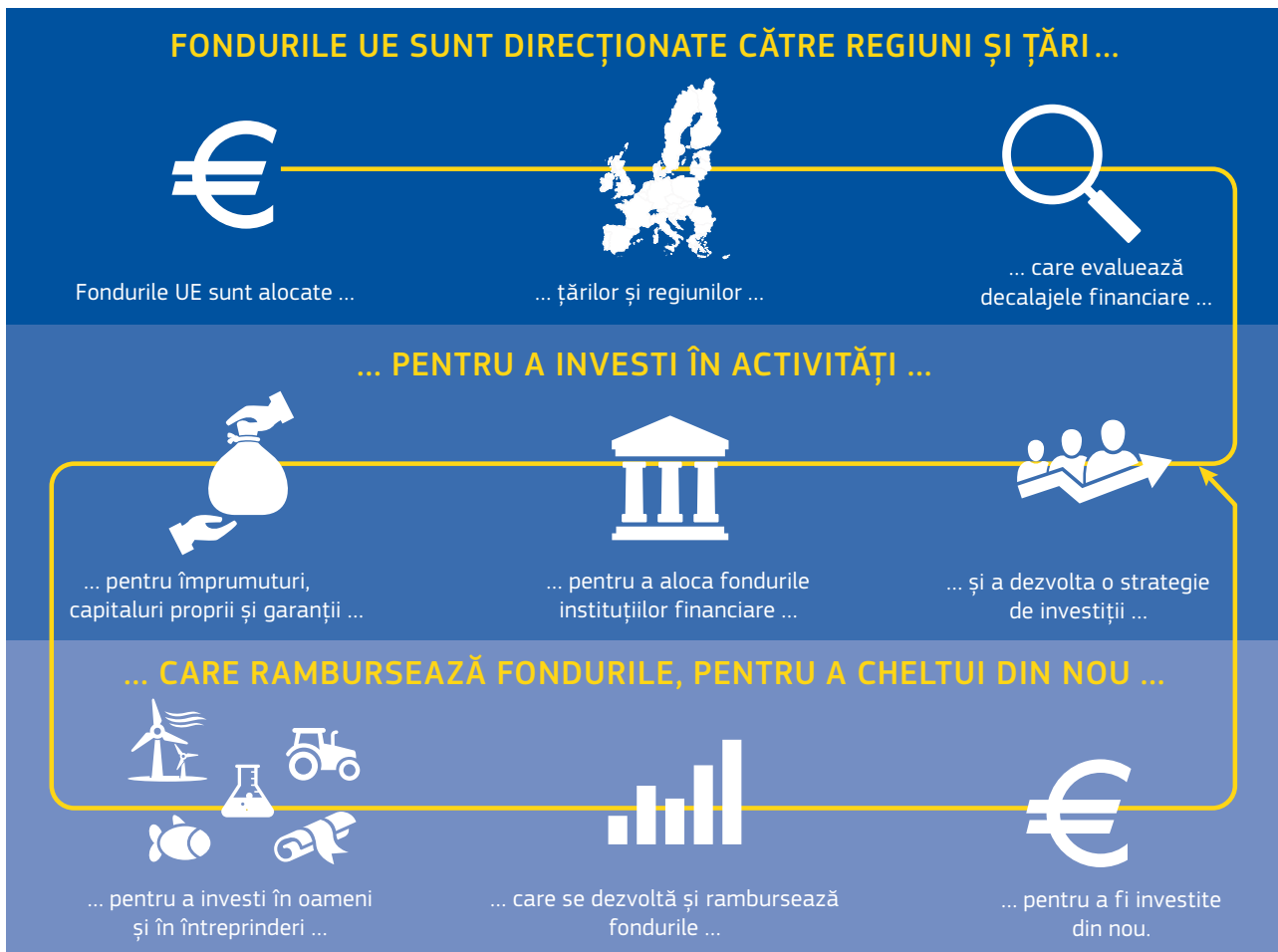
ESTONIA O schemă de împrumut finanțată din FEDR a sprijinit renovarea la standarde moderne a 619 clădiri de apartamente, cu peste 22000 de apartamente individuale, realizând economii substanțiale de energie și îmbunătățind mediul de trai pentru locuitori.

▶ **MICROCREDITELE** sunt mici împrumuturi oferite persoanelor fizice sau microîntreprinderilor care sunt adesea excluse de la accesul la serviciile financiare. Acestea sunt oferite în mod normal pentru o perioadă de creditare scurtă și fără solicitarea de garanții sau cu garanții de valoare mică.

UNGARIA O schemă combinată de microcredite și granturi, finanțată din FEDR, a îmbunătățit situația a peste 9000 de microîntreprinderi cu tendință de creștere prin sporirea accesului acestora la resurse financiare.

(1) Un plan de investiții pentru Europa [COM(2014) 903 final].

CUM FUNCȚIONEAZĂ INSTRUMENTELE FINANCIARE AFERENTE FONDURILOR ESI?

► **GARANȚIILE** oferă asigurări creditorului cu privire la rambursarea totală sau parțială a capitalului împrumutat în cazul în care debitorul nu își îndeplinește obligațiile de plată. **ROMÂNIA** O schemă de garantare finanțată din FEADR a oferit garanții unui număr de peste 694 de beneficiari (fermieri și IMM-uri rurale) pentru a contribui la îmbunătățirea metodelor lor de producție și pentru a proteja și a ameliora mediul. Aceasta a contribuit până în prezent la crearea sau menținerea a 10200 de locuri de muncă.

► **INSTRUMENTELE DE CAPITAL** presupun investiții de capital într-o firmă în schimbul obținerii în totalitate sau parțial a dreptului de proprietate asupra firmei în cauză; investitorul de capital poate prelua anumite atribuții de control administrativ în firmă și poate dispune de o parte din profitul acesteia. Printre instrumente se numără capitalul de risc, capitalul inițial și capitalul de înființare. Rentabilitatea depinde de creșterea și de profitabilitatea întreprinderii.

GERMANIA Un instrument de capital de risc finanțat din FEDR a investit în 45 de întreprinderi nou-înființate din Saxonia, sprijinindu-le să depășească etapa dificilă de înființare și susținând creșterea acestora, permițându-le să exploateze ideile și tehnologiile inovatoare. Aceasta a contribuit la crearea sau menținerea a 450 de locuri de muncă.

Cum funcționează instrumentele financiare aferente fondurilor ESI?

Înainte ca banii să fie alocați unui instrument financiar, autoritățile de management trebuie să evalueze ce anume este necesar, din ce motive și de către cine. De exemplu, într-o anumită regiune pot exista întreprinderi de înaltă tehnologie care nu pot accesa împrumuturi bancare obișnuite deoarece proiectele pe care le derulează sunt prea riscante. Sau pot exista întreprinderi foarte mici și antreprenori care nu pot obține credite întrucât nu sunt clienți ai băncii sau nu dispun de bunuri pe care să le ofere drept garanții. În baza unei evaluări cuprinzătoare a nevoilor, pot fi instituite unul sau mai multe instrumente financiare.

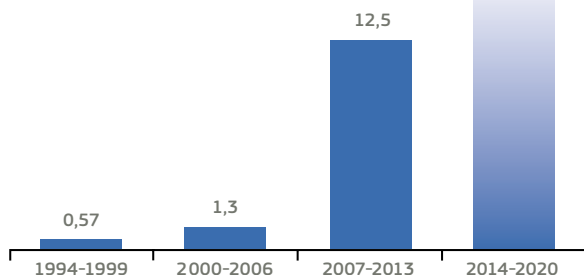
Instrumentele financiare sunt de regulă gestionate de operatori financiari naționali sau regionali (cum ar fi băncile) care sunt aleși și însărcinați să administreze instrumentele financiare în numele autorității de management. Prin urmare, instrumentele financiare care utilizează fonduri ESI sunt puse în aplicare la nivel regional sau local, adesea de instituții care sunt deja familiarizate cu beneficiarii finali ai sprijinului.

Srijin alocat regiunilor UE pentru o utilizare mai intensă și mai bună a instrumentelor financiare aferente fondurilor ESI

Instrumentele financiare din cadrul programelor FEDR și FSE s-au extins semnificativ în ultimii ani: din punct de vedere geografic, financiar și, totodată, în termeni de sectoare. În contextul Planului de investiții pentru Europa, sumele sunt preconizate să crească chiar și mai mult în perioada 2014-2020. Obiectivul general este acela de a utiliza de peste două ori mai mult instrumentele financiare.

CONTRIBUȚIILE PROGRAMULUI LA INSTRUMENTELE FINANCIARE

(MILIARDE €)

Un cadru legislativ robust și mai specific

Eforturile pentru o utilizare sporită a instrumentelor financiare sunt sprijinite de un cadru legislativ care extinde utilizarea acestora la toate tipurile de programe cu finanțare din fondurile ESI (naționale, regionale, transnaționale și transfrontaliere), precum și la toate cele 11 obiective tematice ale fondurilor ESI. Totodată, autoritățile de gestionare dispun de mai multe opțiuni de implementare, cum ar fi așa-numitele instrumente financiare „disponibile pe stoc”, care oferă termeni și condiții standard.

Cadrul juridic specific și mult mai robust vine să soluționeze, la rândul său, deficiențele legislației din perioada 2007-2013, care era uneori prea vagă, ducând la unele evoluții negative, între care „staționarea” banilor în fonduri de participare pentru a se sustrage normelor referitoare la perioada de eligibilitate, fără a ajunge în economia reală. Noi dispoziții de salvagardare produc efecte în prezent: evaluarea obligatorie *ex ante* ar trebui să asigure că instrumentele financiare sunt create doar acolo unde sunt necesare, plățile defalcate pe etape vor asigura furnizarea de lichidități suplimentare numai în cazul în care resursele precedente au fost investite în economia reală, iar onorariile de management orientate către performanță îi vor stimula în continuare pe gestionarii fondurilor să transforme cele menționate anterior în realitate cât mai curând.

FI-COMPASS ÎȘI STABILEȘTE PĂRCURSUL

fi-compass a fost lansat de Comisia Europeană, alături de Banca Europeană de Investiții, pe 19-20 ianuarie, în cadrul unei conferințe publice organizate la Bruxelles, care a reunit peste 400 de autorități de management, instituții financiare și alte părți interesate.

Parteneriatul dintre Comisie și BEI a fost evidențiat de **Jyrki Katainen**, vicepreședintele Comisiei, precum și de **Wilhelm Molterer**, vicepreședintele Băncii Europene de Investiții, aceștia afirmându-și angajamentul comun față de creșterea numărului de instrumente financiare la nivelul fondurilor ESI și plasând totodată cu fermitate fi-compass în contextul Planului de investiții pentru Europa.

Principalul obiectiv a fost acela de a afla cum pot contribui instrumentele financiare la utilizarea granturilor din cadrul Fondurilor structurale și de investiții europene.

O atenție deosebită a fost acordată învățării practice, „pionierii” instrumentului financiar partajând povestiri despre succes și know-how. Mai multe autorități naționale și locale au oferit studii de caz care au prezentat exemple privind depășirea obstacolelor administrative, stabilirea de bune parteneriate și implementarea reușită din perioada 2007-2013.

▶ AFLAȚI MAI MULTE
www.fi-compass.eu

► Jyrki Katainen, vicepreședintele Comisiei Europene (dreapta) și Wilhelm Molterer, vicepreședintele Băncii Europene de Investiții (stânga) la lansarea fi-compass.

Consiliere tehnică: fi-compass

Autoritățile de management, precum și alți factori interesați dispun de servicii de asistență și consiliere prin intermediul noii inițiative fi-compass, menite să le ofere sprijin pentru a beneficia de toate oportunitățile create de instrumentele financiare aferente fondurilor ESI. fi-compass va fi, de asemenea, un element important în cadrul centrului de consiliere al Planului de investiții pentru Europa.

fi-compass a fost instituit de Comisia Europeană în parteneriat cu Banca Europeană de Investiții. Acesta este un serviciu unic pentru toate fondurile structurale și de investiții europene și pentru toate obiectivele tematice. Prin urmare, fi-compass înlocuiește inițiativele de asistență tehnică de succes din perioada de programare 2007-2013: JEREMIE pentru întreprinderi, JESSICA pentru dezvoltare urbană și JASMINE pentru microcredite.

Componenta orizontală a fi-compass

fi-compass are o componentă orizontală care va dezvolta și va disemina progresiv know-how-ul necesar implementării instrumentelor financiare finanțate din fondurile ESI și care va avantaja toate autoritățile de management ale fondurilor ESI. Serviciul este conceput să răspundă nevoilor acestora prin furnizarea de cunoștințe practice și de instrumente de învățare, printre care manuale „de instrucțiuni”, fișe informative pentru o consultare rapidă, module de e-învățare, seminare de formare și evenimente de colaborare în rețea.

Componenta multiregională a fi-compass

fi-compass are o componentă multiregională care va oferi proiectelor, în baza unor cereri de propuneri, finanțare UE din partea a cel puțin două autorități de management vizând cel puțin două state membre, pentru a evalua posibila utilizare a instrumentelor financiare ESI care se adresează nevoii de investiții comune la nivelul regiunilor. În mod normal, aceasta va include lucrări pregătitoare, printre care analiza de piață și posibila formă a instrumentelor financiare, în special în anumite domenii specifice, cum ar fi incluziunea romilor sau în contextul strategiilor macroregionale. Proiectele din cadrul cererii multiregionale de propuneri vor conferi o oportunitate unică autorităților de management din diverse state membre ale UE de a coopera unele cu altele, precum și cu instituții financiare, și de a beneficia de învățare reciprocă.

► AFLAȚI MAI MULTE

Mai multe detalii privind acțiunile din cadrul componentei orizontale a fi-compass pot fi găsite în programul de lucru pentru 2015, care este disponibil, împreună cu știri privind cererile de propuneri, în cadrul componentei multiregionale a fi-compass, la adresa: www.fi-compass.eu

▶ SLOVENIA PUNE ACCENTUL PE CREȘTEREA ȘI DEZVOLTAREA PE TERMEN LUNG

Panorama discută cu dra Alenka Smerkolj, ministru pentru dezvoltare, proiecte strategice și coeziune, despre adoptarea Acordului sloven de parteneriat și a Programului Operațional, precum și despre obiectivul sprijinului de care beneficiază țara din Fondurile structurale și de investiții europene.

▶ Cum ați organizat procesul de pregătire a acordului propriu de parteneriat? Care au fost principalele puncte forte ale sistemului?

Ultimele câteva luni ale anului 2014 s-au dovedit a fi extrem de dinamice pentru toți cei implicați în procesul de implementare a politicii de coeziune a UE în Slovenia. Potrivit cadrului financiar multianual 2014-2020, Slovenia este eligibilă pentru suma de 3,2 miliarde de euro sau 4,1 miliarde de euro, dacă se iau în calcul fondurile disponibile în cadrul politicilor în domeniul agricol și al pescuitului. Sunt încântată că Slovenia, în cooperare cu ministerele de resort și alături de Comisia Europeană, a încheiat cu succes procesul de pregătire în cazul ambelor documente cheie, și anume acordul de parteneriat, care a fost aprobat la finele lunii octombrie, și programul operațional, care a fost aprobat la jumătatea lunii decembrie.

Biroul guvernamental pentru politica europeană de coeziune și dezvoltare (GODC), pe care îl conduc, a coordonat procesul de pregătire în cazul celor două documente care au fost elaborate de ministere de resort, precum și de alți factori interesați participanți, respectând în același timp principiile transparenței și conformității cu documentele prevăzute în acquis-ul UE. Pregătirea contribuțiilor specifice fiecărui sector, referitoare la implementarea politicilor individuale de dezvoltare, a revenit ministerelor de resort, fiind coordonată în mod activ de consiliile ambelor regiuni de coeziune și beneficiind totodată de consultări cu acestea, precum și cu parteneri sociali, tineri și reprezentanți ai sectorului economic și ai organizațiilor neguvernamentale. Am dorit să evităm metoda aplicată până în prezent, și anume alocarea de cote ministerelor, precum și nivelurilor teritoriale inferioare. Obiectivul nostru a fost, de asemenea, să prevenim fragmentarea investițiilor și, în

unele cazuri, duplicarea măsurilor. Consider că am reușit să finalizăm în mod eficient procesul de programare.

▶ În ce măsură sunt acordurile de parteneriat și programele operaționale rezultatul unui parteneriat între principalii actori implicați (ministere, regiuni, orașe, întreprinderi, personal academic, ONG-uri etc.)?

Coordonarea extinsă este esențială pentru conceperea de documente strategice de înaltă calitate. Am organizat dezbateri publice, ateliere de lucru, consultări, precum și 24 de vizite în regiuni. La aceste dezbateri au participat reprezentanți ai principalilor factori interesați și uneori au existat câteva neînțelegeri, însă am reușit să le depășim și să punem în prim plan interesul comun, și anume acela de a permite beneficiarilor accesul imediat la fondurile UE, întrucât acestea sunt în prezent singurele fonduri disponibile pentru dezvoltare. Prin urmare, documentele reflectă consensul larg la care s-a ajuns în materie de implementare a politicii de coeziune aferente perioadei 2014-2020 în Slovenia.

▶ Care sunt așteptările dumneavoastră legate de coordonarea atentă a dezvoltării celor cinci fonduri? Cum veți institui o abordare coerentă?

Pot afirma fără urmă de îndoială că adoptarea acordului de parteneriat va continua să consolideze cooperarea dintre autoritățile de management și să ofere mai multe oportunități de integrare. Într-adevăr, resursele disponibile în cadrul celor cinci fonduri ar trebui să fie folosite în vederea realizării obiectivelor tematice selectate. Instituim mecanisme pentru coordonarea procesului de implementare și va trebui să depunem eforturi considerabile pentru a îmbunătăți cooperarea cotidiană și schimbul de informații și idei de la nivel operațional.

▶ Care sunt principalele modificări la nivelul programului operațional în comparație cu perioada 2007-2013?

Prima sarcină a fost aceea de a ne schimba mentalitatea, iar acum trebuie să ne schimbăm modul de acțiune – ne delimităm de investițiile în infrastructură și punem un accent mai mare pe proiecte cu strategii clar definite, obiective și rezultate concrete, aceasta fiind una din diferențele majore dintre cele două perioade de programare, 2014-2020 și, respectiv, 2007-2013. Până în anul 2023, urmărim să cofinanțăm

► LJUBLJANA, SLOVENIA: Noile clădiri ale Facultății de Chimie și Tehnologie Chimică, precum și ale Facultății de Informatică și Cibernetică au sporit capacitatea de cercetare în domeniul științelor naturale și al tehnologiei.

„Obiectivul nu va mai viza simpla absorbție a fondurilor UE, ci și generarea de beneficii pe termen lung, precum și de rezultate pozitive pentru Slovenia.”

► ALENKA SMERKOLJ – MINISTRU PENTRU DEZVOLTARE, PROIECTE STRATEGICE ȘI COEZIUNE, SLOVENIA

proiecte care vor spori competitivitatea economiei slovene și vor asigura locuri de muncă de înaltă calitate și pe termen lung. Prin aceasta, avem în vedere introducerea mai multor schimbări în materie de implementare, în special introducerea de cereri competitive de propuneri, de e-cereri de propuneri, care să combine resursele de finanțare rambursabile și nerambursabile, și vom crea, de asemenea, un e-punct de informare care să ofere toate informațiile relevante beneficiarilor potențiali. Obiectivul nu va mai viza simpla absorbție a fondurilor UE, ci și generarea de beneficii pe termen lung, precum și de rezultate pozitive pentru Slovenia.

► Ce rezultate estimați că veți înregistra la finalul perioadei de șapte ani?

Până în prezent Slovenia a înregistrat succese în ceea ce privește absorbția fondurilor UE și avem toate motivele să credem că până la sfârșitul anului 2015 Slovenia va înregistra cel mai ridicat grad posibil de absorbție a fondurilor aferente perioadei 2007-2013. Fiecare regiune și municipalitate din Slovenia a implementat cel puțin un proiect care a beneficiat de sprijin din partea UE; într-adevăr, numărul acestora se ridică la peste 5000 de proiecte, constituind un motiv suficient să ne manifestăm optimismul. În ceea ce privește absorbția fondurilor UE, considerăm că avem un viitor luminos în față; dispunem de cunoștințele și experiența necesare și este sarcina noastră să le punem în aplicare, precum și să continuăm să le dezvoltăm în cursul perioadei de programare 2014-2020. Sarcina tuturor

celor implicați în procesul de implementare a politicii de coeziune a UE este aceea de a ne menține realiști în estimările pe care le facem cu privire la tipul de proiecte relevante pentru dezvoltarea Sloveniei. Trebuie să ne concentrăm pe elaborarea de proiecte bine gândite și să le punem în aplicare cu succes, nu doar în termeni de absorbție, ci și în ceea ce privește realizarea obiectivelor stabilite și a rezultatelor planificate. Abia ulterior atingerii tuturor acestor obiective ne vom putea evalua reușita. Eu cred în reușita noastră.

► Ce învățăminte ați desprins în urma acestui exercițiu și unde ați proceda diferit, în lumina cunoștințelor pe care le dețineți în prezent?

Așa cum știți, în ultimii trei ani, în Slovenia au avut loc mai multe schimbări la nivelul conducerii guvernului, precum și alte schimbări la nivel de organizare, care, fără nicio îndoială, au constituit obstacole în calea elaborării documentelor. Din perspectiva experiențelor dobândite, am aborda în mod mai sistematic procesul de elaborare de documente, iar o structură guvernamentală mai stabilă ar contribui în mod cert la respectarea unor orientări mai directe; totodată, am invita experți externi să participe la procesul de elaborare de documente.

► AFLAȚI MAI MULTE
www.svrk.gov.si/ro/

REPUBLIC OF SLOVENIA
GOVERNMENT OFFICE FOR DEVELOPMENT
AND EUROPEAN COHESION POLICY

▶ POLITICA DE COEZIUNE ÎN GERMANIA

BENEFICII PENTRU IMPLEMENTARE GENERATE DE PLANIFICAREA ÎN AVANS

Implementarea programelor de finanțare în Germania necesită cooperarea mai multor autorități de la nivel federal și regional. Panorama a discutat cu Secretarul de stat de la Ministerul Federal pentru Afaceri Economice și Energie, dl Rainer Baake, pe tema importanței demarării timpurii a discuțiilor, precum și cu privire la provocările cu care se va confrunta Germania.

▶ Ce mecanisme ați instituit în vederea elaborării acordului german de parteneriat (AP)? Care au fost plusurile și minusurile procesului?

Acordul de parteneriat a fost elaborat în strânsă cooperare cu autoritățile federale și regionale. Aceasta corespunde structurii federale existente în Germania: autoritățile federale reprezintă primul punct de contact în materie de aspecte legate de UE și, în acest caz, Ministerul Federal pentru Afaceri Economice și Energie este responsabil de coordonarea Fondurilor structurale și de investiții europene, precum și de elaborarea AP. Totuși, autoritățile regionale sunt responsabile de politica economică regională. Ele stabilesc propriile strategii regionale de finanțare și elaborează programe operaționale (PO) pe baza acestor strategii.

Disponem de un sistem de guvernare pe mai multe niveluri, iar autoritățile federale și regionale au întreținut încă de la demararea AP o colaborare strânsă. În măsura posibilului, acordul de parteneriat și programele operaționale au fost elaborate în paralel.

Am început extrem de timpuriu să lucrăm la AP – încă de la jumătatea anului 2012 – în paralel cu propunerile inițiale privind pachetul legislativ. La momentul respectiv, Ministerul Federal pentru Afaceri Economice și Energie a invitat alte ministere federale, guverne regionale și reprezentanți ai societății civile să participe în cadrul procesului. Am discutat orientarea strategiei în cadrul unui „atelier inițial de lucru”

și am stabilit un calendar precis. Discuțiile, care au vizat atât fondurile în ansamblu, cât și fondurile specifice, s-au intensificat în cursul procesului. Totodată, ne-am asigurat că încă de la început Comisia Europeană este îndeaproape implicată în discuții.

Grație activității comune, am reușit să trimitem Comisiei Europene un proiect inițial, informal, încă din luna august 2013. Acesta a fost urmat de negocieri intense cu Comisia. Textul a fost revizuit acolo unde s-a considerat necesar. Ulterior, am putut prezenta o versiune oficială la începutul anului 2014, pe care Comisia a aprobat-o în luna mai 2014.

▶ În ce măsură ați afirma că AP este rezultatul parteneriatului încheiat între cei mai importanți factori interesați implicați (ministere, regiuni, orașe, întreprinderi, instituții științifice, organizații neguvernamentale etc.)?

Elaborarea AP sub forma unei strategii-umbrelă pentru aproximativ 50 de programe operaționale nu ar fi fost, cu siguranță, posibilă fără cooperarea constructivă a tuturor participanților. Pe lângă cooperarea intensă avută cu ministerele și regiunile, s-a remarcat totodată o participare intensă a partenerilor economici și sociali, a instituțiilor științifice și a reprezentanților orașelor și municipalităților în cadrul pregătirilor pentru noua perioadă de finanțare. Acest tip de cooperare constituie o tradiție îndelungată și apreciată în Germania. În perioada actuală de finanțare, aceasta a cunoscut o dezvoltare fără precedent: Ministerul Federal pentru Afaceri Economice și Energie a asigurat implicarea încă de la început a reprezentanților organizațiilor-umbrelă germane în pregătirea AP. Aceștia au fost implicați în mod specific în cadrul unor sesiuni generale de informare și în elaborarea documentelor, având în mod regulat șansa de a ridica chestiuni pe care le considerau importante.

Pe lângă cooperarea la nivel federal, a avut loc o cooperare intensă la nivel regional: totodată, regiunile au asigurat de la început o implicare intensă a partenerilor economici, sociali și de altă natură în planificarea programelor lor operaționale.

Partenerii noștri au contribuit semnificativ în cadrul discuțiilor referitoare la conținut și, prin urmare, la reușita procesului.

Acest schimb de idei a fost deosebit de important, deoarece ne aflăm sub o presiune mai mare decât până atunci de a fixa priorități, ca urmare a obligației impuse de „concentrarea tematică”. Necesitatea de a concentra resursele a devenit chiar mai stringentă din cauza reducerii fondurilor disponibile în perioada actuală. Ne bucurăm că am reușit să ajungem la un consens larg cu partenerii noștri cu privire la acest aspect.

► **Ce rezultate credeți că va înregistra Germania la finalul perioadei de finanțare 2014-2020?**

Chiar și în perioada 2007-2013, programele germane erau orientate către creștere și locuri de muncă. Accentul a fost pus în mod substanțial pe finanțarea cercetării și inovării, pe educație, pe IMM-uri, pe o economie competitivă și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, precum și pe o infrastructură decentă. În conformitate cu obiectivele de politică regională, fondurile au fost alocate în mod prioritar către regiunile mai puțin dezvoltate.

Studiile arată că aceasta a fost abordarea corectă. Prin urmare, ne așteptăm ca în perioada actuală de finanțare să prezentăm mai multe măsuri de succes. Pe de altă parte, ne-am confruntat, de asemenea, cu provocări noi și tot mai mari, pe care trebuie să le luăm în calcul pe viitor. Printre acestea se numără schimbările demografice, deficitul iminent de competențe, schimbările climatice și tranziția energetică. Totodată, trebuie să avem în vedere aspecte precum decalajele în materie de inovare existente în rândul întreprinderilor, riscul de sărăcie în cadrul anumitor grupuri, precum și dezvoltarea anumitor zone cu o infrastructură extrem de fragilă.

Multe dintre aceste provocări sunt specifice tuturor regiunilor. Totuși, nu trebuie negat faptul că însăși Germania se confruntă cu decalaje regionale considerabile, pe care dorim să continuăm să le reducem până în anul 2020 cu sprijinul fondurilor ESI, prin alocarea banilor în mod adecvat pentru promovarea creșterii și a locurilor de muncă.

► **Ce învățăminte ați desprins în urma acestui proces și, privind retrospectiv, unde ați proceda diferit?**

Suntem extrem de încântați că am colaborat atât de strâns și într-un spirit de încredere cu toți participanții pe parcursul elaborării și dezvoltării AP. Totodată, a fost o decizie bună de a începe să lucrăm la AP atât de devreme. Aceasta a presupus o anumită doză de curaj, deoarece la data respectivă nu era clar cum anume va arăta cadrul juridic în final. Prin urmare, a fost nevoie de o anumită flexibilitate și de un schimb constructiv de idei din partea tuturor participanților în cursul dezbaterilor informale.

Uneori, în special în cazul dezvoltării urbane, am fi preferat ca cerințele Comisiei să fie specificate mai devreme și mai clar, fără să li se aducă alte modificări, uneori tardive, în cursul procesului. Totuși, per ansamblu, dialogul cu această instituție a fost unul constructiv. Pe parcursul dezbaterilor, am beneficiat de sprijin în special din partea biroului german, precum și a directorului Direcției Generale Politică Regională. Împreună am reușit să găsim compromisurile potrivite care să permită continuarea cu succes a finanțării din Fondurile structurale și de investiții europene în Germania până în anul 2020.

► **AFLAȚI MAI MULTE**
www.die-strukturfonds.de

Federal Ministry
for Economic Affairs
and Energy

► NORD-PAS DE CALAIS, O REGIUNE TRANSFORMATĂ

Regiunea Nord-Pas de Calais din Franța se află în plin proces de modernizare grație programelor sale operaționale și sprijinului primit din fondurile UE. Daniel Percheron, președintele Consiliului regional, discută despre schimbările produse până în prezent, precum și despre schimbările care urmează să aibă loc de îndată ce regiunea va fuziona cu regiunea învecinată, Picardy, la începutul anului 2016.

► Cum au decurs negocierile privind adoptarea programului operațional (PO) dedicat regiunii dumneavoastră? Ce schimbări au avut loc de la runda precedentă de negocieri?

Aș vrea să evidențiez calitatea discuțiilor care au fost purtate în cursul negocierilor cu reprezentanți din cadrul Direcției Generale Politică Regională, aceasta permițând ca după doi ani de eforturi să putem să adoptăm cu succes, la 11 decembrie anul trecut, PO regional pentru Fondul european de dezvoltare regională/Fondul social european (FEDR/FSE).

Din punctul de vedere al regiunii Nord-Pas de Calais, am dat dovadă de inițiativă prin organizarea, în cooperare cu statul, a unor consultări de anvergură la nivel regional, în spiritul „Codului european de conduită privind parteneriatul în cadrul Fondurilor structurale și de investiții europene”. Pentru a ne îndeplini misiunea, am organizat patru grupuri de lucru care au inclus factori interesați de la nivel local și de specialitate (dezvoltare economică, cercetare, IMM-uri și TIC; mediu, adaptare la schimbările de mediu și transport; educație, formare și incluziune socială; zone urbane, regionale și costiere). Fiecare grup s-a reunit de cel puțin trei ori, la întâlniri participând în medie 150 de persoane. Conferințele regionale și comitetele directe, care au adus laolaltă factori de decizie din domeniul politic și economic din regiune, au generat un impuls semnificativ pentru îndeplinirea sarcinilor. În plus, am strâns nu mai puțin de 800 de contribuții scrise care ne-au îmbogățit programul operațional.

În această nouă perioadă, principala schimbare constă în transferul autorității de gestionare a serviciilor publice descentralizate din regiune către instituțiile regionale, care acum se vor afla în prim plan în ceea ce privește gestionarea fondurilor. Prin urmare, aceasta a fost prima dată când regiunea a condus negocierile. Pe lângă aceste noi responsabilități, a avut loc totodată un transfer de personal de la nivelul administrației naționale și o reorganizare în cadrul serviciilor noastre.

► Cum poate contribui politica de coeziune la dezvoltarea economică a regiunii Nord-Pas de Calais? De ce include PO o investiție semnificativă în domeniul mediului? Ce domenii ați dori să fie prioritare din perspectiva specializării inteligente?

Grație politicii de coeziune, regiunea a reușit să își conserve și, adesea, să își sporească avantajele ca urmare a mobilizării de fonduri: consolidarea învățământului superior și a capacității de cercetare; implementarea unei strategii regionale de implementare bazate cu precădere pe cluster competitive; recunoașterea activităților în cadrul cărora am dat dovadă de excelență și apariția unor noi domenii viitoare de activitate; transformarea imaginii regiunii și sporirea atractivității acesteia, potrivit simbolisticii noului Muzeu Luvru din Lens. Mai mult, imperativul inovării și necesitatea reducerii dependenței de combustibilii fosili au determinat factorii interesați implicați să se lanseze într-un proces de reforme economice autentice bazate pe energie și tranziție economică: a treia revoluție industrială, în colaborare cu economistul **Jeremy Rifkin**.

Așa cum probabil știți, mediul reprezintă un aspect extrem de important pentru o regiune cum este a noastră, supusă în mod constant transformărilor industriale. În regiunea noastră, ne confruntăm cu cicatricile unui trecut de intensă industrializare, inclusiv cu numeroase terenuri aflate în paragină.

Chestiunea specializării inteligente în cadrul strategiei noastre regionale în domeniul cercetării și inovării este fundamentală și pentru viitorul economic al regiunii. Am ales să o direcționăm către șase domenii strategice de activitate (transport și eco-mobilitate; sănătate și alimentație; omniprezența informaticii și internetul obiectelor; chimie, materiale și reciclare; imagistică digitală și industrii creative; energie).

▶ **Există o cerință generală legată de simplificare a gestionării fondurilor europene. Care poate fi contribuția concretă a regiunii în acest sens?**

Este foarte important să oferim un sprijin cât mai puternic coordonatorilor de proiecte și condiții mai propice de a solicita finanțare europeană. Un exemplu specific se referă la elaborarea unui document de implementare pentru toți cei care primesc finanțare. Obiectivul acestui document de orientare este acela de a sintetiza informațiile relevante în cadrul unor fișe de activitate care explică procedurile și principalele norme de eligibilitate.

▶ **Cum a decurs ziua de 19 februarie când a fost lansat PO FEDR/FSE? Care vor fi următorii pași?**

Interesul deosebit suscitată de ziua lansării ne-a depășit așteptările, la eveniment fiind înscriși 1 300 de participanți. Aceasta este o dovadă concretă că Europa este importantă pentru noi, precum și că factorii interesați din regiunea noastră conferă importanță acestui nou program european de finanțare, al cărui avantaj notabil este acela de a ne asigura transparența financiară pe parcursul următorilor șapte ani. Acest aspect este deosebit de semnificativ într-o perioadă în care finanțele publice întâmpină dificultăți majore.

▶ **Care vor fi implicațiile fuziunii dintre regiunile Nord-Pas de Calais și Picardy programate pentru 1 ianuarie 2016?**

Împreună cu omologii noștri din regiunea Picardy, ne lansăm într-o operațiune masivă de fuziune. Franța va trece de la 22 de regiuni metropolitane la 13. În ceea ce privește fondurile UE, vom continua să lucrăm cu două programe operaționale destul de diferite până în anul 2020. Aceasta nu ne va împiedica să operăm rapid pentru implementarea de sinergii în alte domenii, cum ar fi să le asigurăm coordonatorilor de proiecte accesul la programe precum Interreg sau Orizont 2020.

Aspectele legate de ceea ce va urma după anul 2020 vor fi importante pentru regiunea noastră: ce poziție va ocupa în binecunoscutul nomenclator NUTS? Care va fi statutul regiunii noastre formate din fuziunea a două regiuni în tranziție? Vom urmări extrem de atent activitatea Comisiei pe această temă, care urmează să fie demarată în anul 2015.

▶ **AFLAȚI MAI MULTE**
www.nordpasdecalais.fr

RÉGION
NORD-PAS DE CALAIS

▶ **Louvre-Lens: Filiala regională a Muzeului Luvru din Lens este dovada impactului pe care fondurile din cadrul politicii de coeziune îl pot avea asupra regenerării și modernizării unei regiuni. Muzeul a fost construit pe locul unei foste mine de cărbuni și a stimulat regenerarea urbană în zonă începând de la mijlocul anilor 2000.**

► SILEZIA INFERIOARĂ SE PREGĂTEȘTE DE IMPLEMENTARE

Panorama a discutat cu Mareșalul Cezary Przybylski pe tema impactului FEDR și FSE asupra voievodatului Dolny Śląsk (Regiunea Silezia Inferioară) și a modului în care regiunea are în vedere să eficientizeze finanțarea și implementarea proiectelor de succes.

► **Cum au decurs negocierile pentru adoptarea programului operațional (PO) pentru 2014-2020 în regiunea dumneavoastră? Ce s-a schimbat de această dată comparativ cu negocierile precedente?**

Negocierile privind programul operațional regional (POR) pentru voievodatul Silezia Inferioară s-au desfășurat în perioada septembrie-decembrie 2014. În cursul acestei perioade au avut loc numeroase întâlniri tripartite cu reprezentanți ai autorității regionale responsabile de implementarea programului (Autoritatea de management pentru POR SI), ai Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării în calitate de coordonator al negocierilor în numele guvernului polonez și, desigur, reprezentanți ai Comisiei Europene. În cadrul negocierilor privind precedentul POR au contat aspectele specifice regiunii, însă de această dată accentul a fost plasat pe aplicarea dispozițiilor comune tuturor programelor regionale fără excepție.

Negocierile s-au desfășurat într-un ritm rapid. Fiecare propoziție a avut importanță și adesea au fost alocate multe ore unui singur aspect esențial. Programul are 11 axe prioritare și 34 de priorități de investiții, prin urmare au fost multe aspecte importante de discutat – printre care indicatorii prevăzuți pentru implementare, valorile țintă stabilite pentru realizarea obiectivelor și elaborarea unei abordări teritoriale integrate.

Temele legate de emisiile scăzute, transport și finanțarea cercetării științifice, precum și de investițiile nemateriale, cum ar fi incluziunea socială și educația, au consumat cel mai mult timp. Un punct important pe agenda negocierilor a fost chestiunea alocărilor din Fondul social european (întrucât Comisia a solicitat alocarea a 66% din sprijinul FSE către prioritățile vizând implementarea Regulamentului Consiliului din 8 iulie 2014 privind

Programul național polonez de reformă pentru 2014 (recomandări specifice fiecărei țări)]. Aceasta a necesitat redirectionări semnificative către alocările din cadrul a patru priorități de investiții finanțate din FSE, cum ar fi crearea de locuri de muncă, îmbătrânirea activă și sănătoasă, accesul la servicii sociale și la asistență medicală de înaltă calitate și adaptarea sistemelor de învățământ și formare vocațională la necesitățile de pe piața muncii.

► **Cum poate contribui politica de coeziune la dezvoltarea economică a Sileziei Inferioare?**

Datorită politicii de coeziune, regiunea va deveni mai atractivă prin furnizarea de servicii de înaltă calitate și îmbunătățirea accesului la acestea. Investițiile în domeniul transportului și al infrastructurii C&I vor crește, iar sinergia dintre protecția mediului și dezvoltarea economică va fi consolidată. La fel de importantă este creșterea investițiilor în capitalul uman prin asigurarea unui învățământ mai performant și crearea de noi locuri de muncă.

Nu toate investițiile demarate în cadrul POR SI 2007-2013 au fost încă finalizate. Mai este încă timp, însă schimbările generate la nivelul dezvoltării economice a Sileziei Inferioare sunt deja vizibile. Desigur că mai sunt încă multe de făcut.

► **Care sunt aspectele pro și contra ale noii abordări care propune combinarea diverselor fonduri și instrumente financiare? Cum se poate asigura coerența și complementaritatea?**

Unul din avantajele combinării fondurilor rezidă fără îndoială într-o supraveghere simplificată a proiectelor aflate în curs de implementare, ceea ce ar putea conferi un grad mai ridicat de coerență și complementaritate. De acum înainte, o autoritate unică de management va supraveghea proiectele implementate cu sprijinul fondurilor alocate din FEDR și FSE. Va fi posibilă coordonarea proiectelor care implementează aceleași obiective, însă utilizează fonduri diferite, depuse în cadrul cererilor de proiecte – de exemplu măsurile în materie de educație care dezvoltă competențe esențiale pe piața muncii și în rândul studenților, precum și măsuri de investiții, cum ar fi echiparea școlilor cu echipamente moderne și materiale didactice. Aceasta va elimina riscul suprapunerii măsurilor financiare similare din cadrul unor fonduri diferite și va permite implementarea de proiecte complete, bine structurate.

► **TECHPARK:** Construcția centrului de asistență al parcului tehnologic Legnica, care sprijină transferul de inovații și performanța în domeniul C&I pentru antreprenori, alături de o infrastructură rutieră și alte măsuri de amenajare a teritoriului în Legnica, contribuie la eliminarea dezechilibrelor în materie de dezvoltare economică în Dolny Śląsk.

Printre beneficiile instrumentelor financiare se evidențiază numărul mai mare de proiecte bine gândite din punct de vedere financiar și minimizarea unui potențial eșec. Pe de altă parte, un dezavantaj ar putea fi numărul mai redus de entități interesate să depună proiecte. În prezent, implementăm o evaluare *ex ante* a posibilității de a utiliza instrumente financiare rambursabile și hibride în Silezia Inferioară în perioada 2014-2020. Principalele obiective vizează evaluarea relevanței, a formei și a sferei de utilizare a instrumentelor financiare, precum și formularea de recomandări privind modelul care urmează să fie adoptat și mijloacele de implementare a acestora.

► **Se face un apel general la o simplificare sporită a gestionării fondurilor UE: care ar putea fi aportul concret al regiunii dumneavoastră la realizarea acestui obiectiv?**

În vederea simplificării gestionării, am adoptat măsuri vizând facilitarea achiziției și lichidării proiectelor de către viitorii beneficiari. Am înlesnit depunerea de proiecte de finanțare prin intermediul unui sistem IT, care va contribui în mod semnificativ la simplificarea procesului de depunere a proiectelor. Urmează să fie elaborat un „Ghid pentru beneficiari”, care să conțină sfaturi și orientări pentru oricine dorește și poate să implementeze proiecte. Toate celelalte instituții implicate în implementarea PO și-au stabilit obiectivul de a simplifica procedurile și de a oferi asistență beneficiarilor în fiecare etapă.

► **Care sunt următorii pași odată ce a fost adoptat PO?**

După adoptarea PO, a început activitatea de pregătire pentru implementare. Cele mai importante sarcini îndeplinite în prezent de autoritatea de management vizează numirea unui comitet de monitorizare și elaborarea unor acorduri instituționale cu, de exemplu, organisme intermediare și asociații de investiții teritoriale integrate.

În prezent, se desfășoară o activitate intensă, cum ar fi descrierea detaliată a axelor prioritare, criteriile de selecție a proiectelor, calendarul cererilor de candidaturi, un sistem de atribuții și proceduri, precum și redactarea documentelor de candidatură, totodată cu pregătirea sistemului IT.

► **AFLAȚI MAI MULTE**
www.dolnyslask.pl

LOWER SILESIA **DOLNY ŚLĄSK**

FEDR ANIVERSEAZĂ 40 DE ANI

► COMISIA FRANÇOIS-XAVIER ORTOLI DIN 1974

Strategia inițială din spatele etapei embrionare a politicii regionale a vizat corectarea dezechilibrelor generate cu precădere de preeminența sectorului agricol, de schimbările din sectorul industrial, precum și de gradul redus de ocupare a forței de muncă la nivel structural.

Fondul european de dezvoltare regională, care s-a dezvoltat și a devenit resursa de bază pentru investițiile din cadrul strategiei de „creștere și creare de locuri de muncă” a Uniunii Europene destinată regiunilor, a fost înființat fără mari pretenții cu aproximativ 40 de ani în urmă. La început, principalul său obiectiv a fost acela de a sprijini creșterea regiunilor mai puțin prospere și de a genera o apropiere mai strânsă între economiile europene.

În decembrie 1974, Comisia Europeană a anunțat că la vremea respectivă Comunitatea Economică Europeană a celor nouă state membre urma să dispună de un Fond european de dezvoltare regională pentru „finanțarea creșterii în regiunile cu cel mai slab grad de dezvoltare”.

În ceea ce privește alocarea resurselor, se va acorda prioritate țărilor membre cu cele mai mari necesități, și anume Italia, Irlanda și Regatul Unit.

În anul 1975, zonele cele mai sărace din CEE erau definite la nivel subnațional ca fiind sudul Italiei, cea mai mare parte a Irlandei, vestul și sud-vestul Franței, nordul Olandei și anumite regiuni din vestul Germaniei situate de-a lungul frontierei estice (existente la vremea respectivă), precum și regiuni întinse din Regatul Unit, în special Țara Galilor și Scoția.

Fondul era destinat statelor membre cu cel mai scăzut grad de dezvoltare, resursele fiind repartizate în consecință: Belgia, 1,5%; Danemarca, 1,3%; Franța, 15%; Irlanda, 6%; Italia, 40%; Luxemburg, 0,1%; Țările de Jos, 1,7%; Germania 6,4%; Regatul Unit 28%. În conformitate cu decizia Comisiei, cele mai însemnate alocări pe cap de locuitor au mers, în ordine, către Irlanda, Italia și Regatul Unit.

COMUNITATEA EUROPEANĂ URMEAZĂ SĂ DISPUNĂ DE UN FOND DE DEZVOLTARE REGIONALĂ

În scurt timp, Comunitatea Europeană urmează să dispună de un Fond de dezvoltare regională, care va contribui la finanțarea creșterii economice în regiunile cu cel mai slab grad de dezvoltare. Aceasta a fost una din cele mai importante decizii politice adoptate de cei nouă șefi de guvern din cadrul CE cu ocazia „reuniunii la nivel înalt” de la Paris, din 9-10 decembrie 1974.

Un fond în valoare de 1,3 miliarde de unități de cont⁽¹⁾ (precursoarea monedei euro) a fost înființat pentru o perioadă de probă de trei ani, începând din anul 1975.

Potrivit comunicatului reuniunii la nivel înalt din anul 1974, politica regională avea drept obiectiv corectarea dezechilibrelor „generate în special de preeminența sectorului agricol, de schimbările din sectorul industrial și de gradul redus de ocupare a forței de muncă la nivel structural”.

(1) Unitatea de cont europeană (UCE) a fost folosită de Comunitățile Europene în perioada 1975-1979, când a fost înlocuită la paritate egală cu unitatea monetară europeană (ECU), aceasta fiind, de asemenea, înlocuită la paritate egală cu moneda euro în anul 1999.

Originile în Tratatul fondator al UE

Tratatul fondator de la Roma din anul 1957 conținea un angajament politic clar față de atingerea unei dezvoltări regionale mai echilibrate în vederea promovării integrării sau a „coeziunii” dintre diversele regiuni ale Comunității Economice Europene.

Primele orientări cuprinzătoare privind politica de coeziune au fost propuse de către Comisie în anul 1973. Cu toate acestea, primele măsuri care să vizeze înființarea unui Fond de dezvoltare regională au fost adoptate cu întârziere, din cauza turbulențelor de pe piețele monetare internaționale, precum și a crizei petrolului, neajungându-se la niciun acord în acest sens până în anul 1974.

Potrivit Comisiei, politica regională comunitară trebuie: să coordoneze și să suplimenteze politicile regionale naționale, iar nu să le înlocuiască; să coordoneze politicile comune și instrumentele financiare ale Comunității, să reducă gradul de congestie din regiunile aglomerate, precum și să sprijine regiunile slab dezvoltate.

Trei tipuri de acțiuni erau eligibile să beneficieze de un sprijin de maximum 50% din fondurile publice implicate în cadrul noului Fond regional de dezvoltare:

- ▶ 1. Investițiile în întreprinderile mici care generează cel puțin 10 noi locuri de muncă.
- ▶ 2. Investițiile în infrastructura aferentă punctului 1.
- ▶ 3. Investițiile în infrastructura din regiunile montane, care trebuiau să fie eligibile totodată în cadrul fondului de orientare în sectorul agricol.

Statele membre puteau solicita sprijin din FEDR în faza de proiect. Deciziile erau adoptate în cadrul unui comitet al statelor membre pe baza propunerilor Comisiei.

Comisarul pentru politică regională, **George Thomson**, a afirmat că noul fond ar „restabili încrederea în Comunitate pentru milioane de cetățeni obișnuiți care au așteptat multă vreme materializarea angajamentului de a înființa un fond regional”.

Decizia adoptată la Paris a dovedit că solidaritatea dintre țările CE era o realitate, chiar dacă în perioada respectivă economiile naționale se confruntau cu o presiune extraordinară. Lansarea efectivă a unei politici regionale se înscrie într-un efort mai extins vizând o colaborare mai strânsă între țările europene.

UN PROGRES CRUCIAL PENTRU COMUNITATE

La data respectivă, comisarul responsabil de politica regională era britanicul **George Thomson**.

El a afirmat că decizia înființării fondului regional a reprezentat „un eveniment crucial pentru întreaga Comunitate... În pofida dimensiunii sale relativ modeste, fondul va putea crea avantaje de ordin practic pentru regiunile cele mai defavorizate începând din anul 1975.”

Printr-o frază memorabilă care a avut ecou de-a lungul anilor până astăzi, George Thomson a afirmat într-un discurs ținut în anul 1974, în cadrul căruia anunța noul FEDR:

„Nu prea putem spune că cineva este asuprit de niște străini, cât timp propriul său guvern se numără printre acei străini.”

Într-o perioadă în care Regatul Unit își renegotia statutul de membru, respectivul comisar a subliniat că Regatul Unit ar avea dreptul la 28% din resursele fondului, deși contribuția sa nu depășea 17%. De asemenea, el a evidențiat că noua politică ar viza soluționarea problemelor din sectoarele industriale depășite (cum era cazul la vremea respectivă în Regatul Unit), precum și a problemelor din sectorul agricol comunitar.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/ro/policy/what/history/

▶ CREȚU SE DEPLĂSEAZĂ PE TEREN

Primele câteva luni de mandat au fost pline de agitație pentru comisarul pentru politică regională, Corina Crețu, care a vizitat proiecte finanțate din fondurile UE, s-a întâlnit cu factori interesați, parteneri și demnitari din întreaga Europă și din state terțe.

În călătoriile efectuate, ea a ajuns în multe părți ale Uniunii, chiar până în Guadelupa, unde a participat la o conferință a regiunilor ultraperiferice. Grație programului de vizite, comisarul a putut dobândi o înțelegere directă a situației de la nivel local și a problemelor majore, reușind totodată să stabilească contacte personale cu demnitari importanți cu care va trebui să colaboreze în cursul mandatului ei. **Corina Crețu** este dornică să se întâlnească cu cetățenii, să vadă și să afle informații directe despre proiecte, așadar este entuziasmată de o serie din vizitele programate. Pentru a promova o comunicare bună, dna Crețu scrie totodată în mod regulat pe blogul personal despre activitățile sale și a inițiat un flux de știri pe Twitter și Facebook.

▶23/01/2015

Ljubljana/Slovenia

Corina Crețu și Alenka Smerkolj, ministrul sloven pentru dezvoltare, proiecte strategice și coeziune, vizitează peșterile Škocjan, unde au fost derulate două proiecte de investiții în infrastructura de turism finanțate din FEDR.

▶30/01/2015

Zagreb/Croația

Lansarea Acordului de parteneriat cu Branko Grčić, viceprim-ministrul Croației și ministrul dezvoltării regionale și al fondurilor UE.

▶AFLAȚI MAI MULTE

http://ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu/blog_ro

<https://twitter.com/CorinaCretuEU>

<https://www.facebook.com/EUCorinaCretu>

▶12/02/2015

Paris/Franța

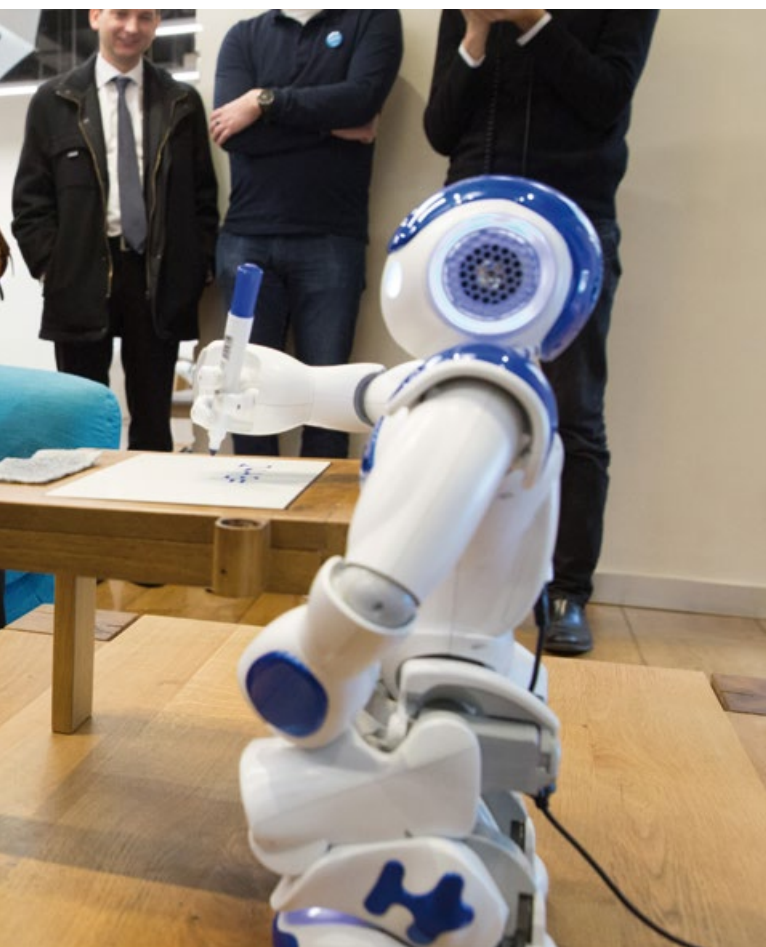
Admirând robotul Nao în cadrul proiectului „Juliette” finanțat de UE, un cluster de laboratoare și IMM-uri specializat în robotică din Paris.

► **30/03/2015**
Praga/Republica Cehă
Corina Crețu și Karla Slechtova, ministrul ceh al dezvoltării regionale, discută pe marginea unui banner care prezintă regiunile ceh.

► **08/01/2015**
Riga/Letonia
Participând în cadrul unei dezbateri despre viitorul Europei în clădirea casei de protocol letone din Riga, cu vicepreședinții Comisiei Europene, Frans Timmermans (stânga) și Valdis Dombrovskis (centru).

► **06/03/2015**
Mérida/Spania
Vizită la compania Gameraoil, în cursul unei deplasări în Spania destinată întâlnirilor cu factorii interesați responsabili de implementarea fondurilor UE.

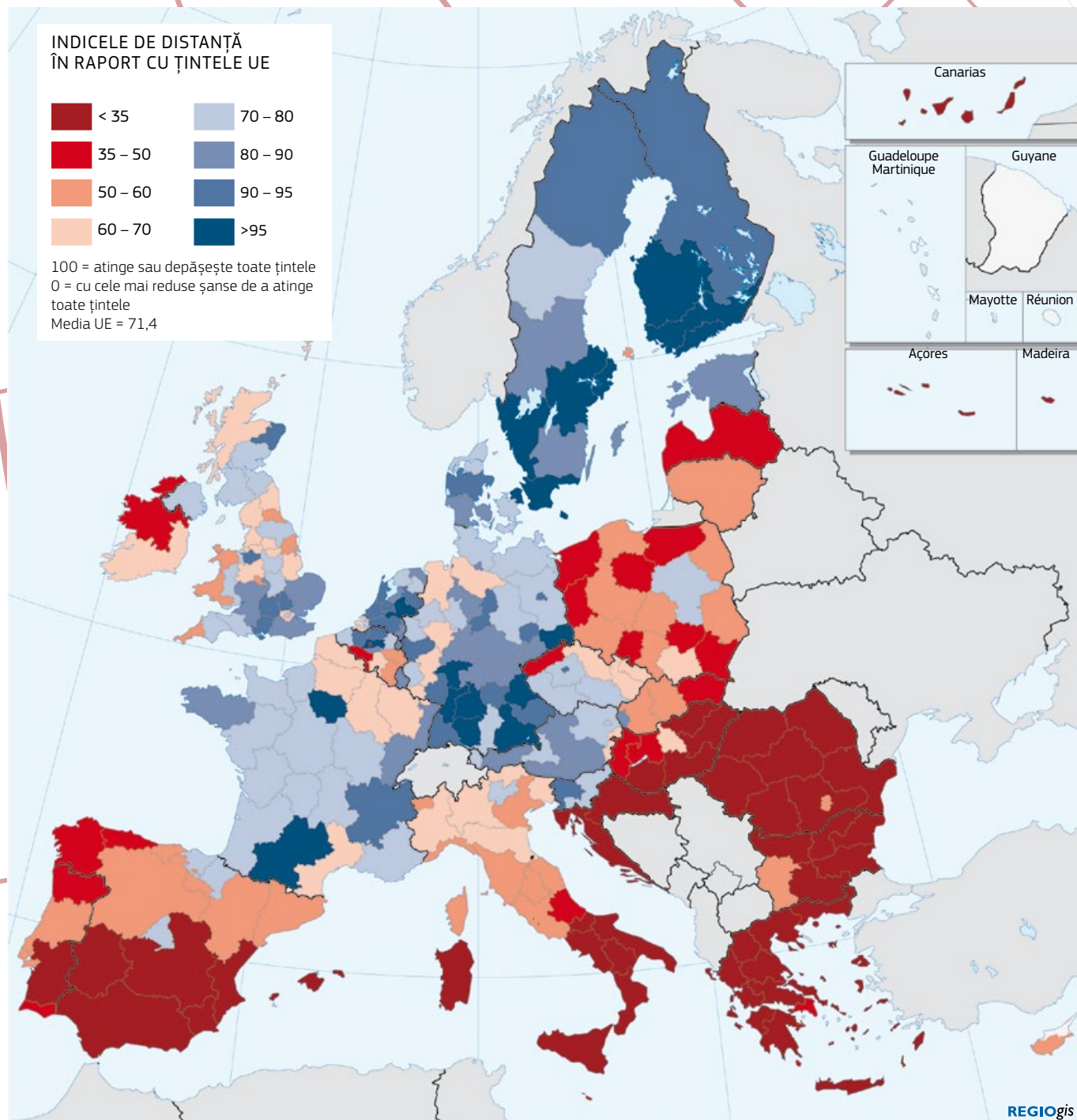

► **12/03/2015**
Rătești/România
Vizitarea unei ferme împreună cu Phil Hogan, comisarul european pentru agricultură și dezvoltare rurală (al treilea de la stânga) și cu Daniel Constantin, ministrul român al agriculturii și dezvoltării rurale (al patrulea de la stânga).

► **19/03/2015**
**Frankfurt-an-der-Oder/
Germania – Slubice/Polonia**
Împreună cu Elzbieta Polak, mareșal al provinciei Lubuskie din Polonia, în cursul unei vizite la frontiera germano-polonă organizată pentru a discuta pe marginea cooperării transfrontaliere din regiune.

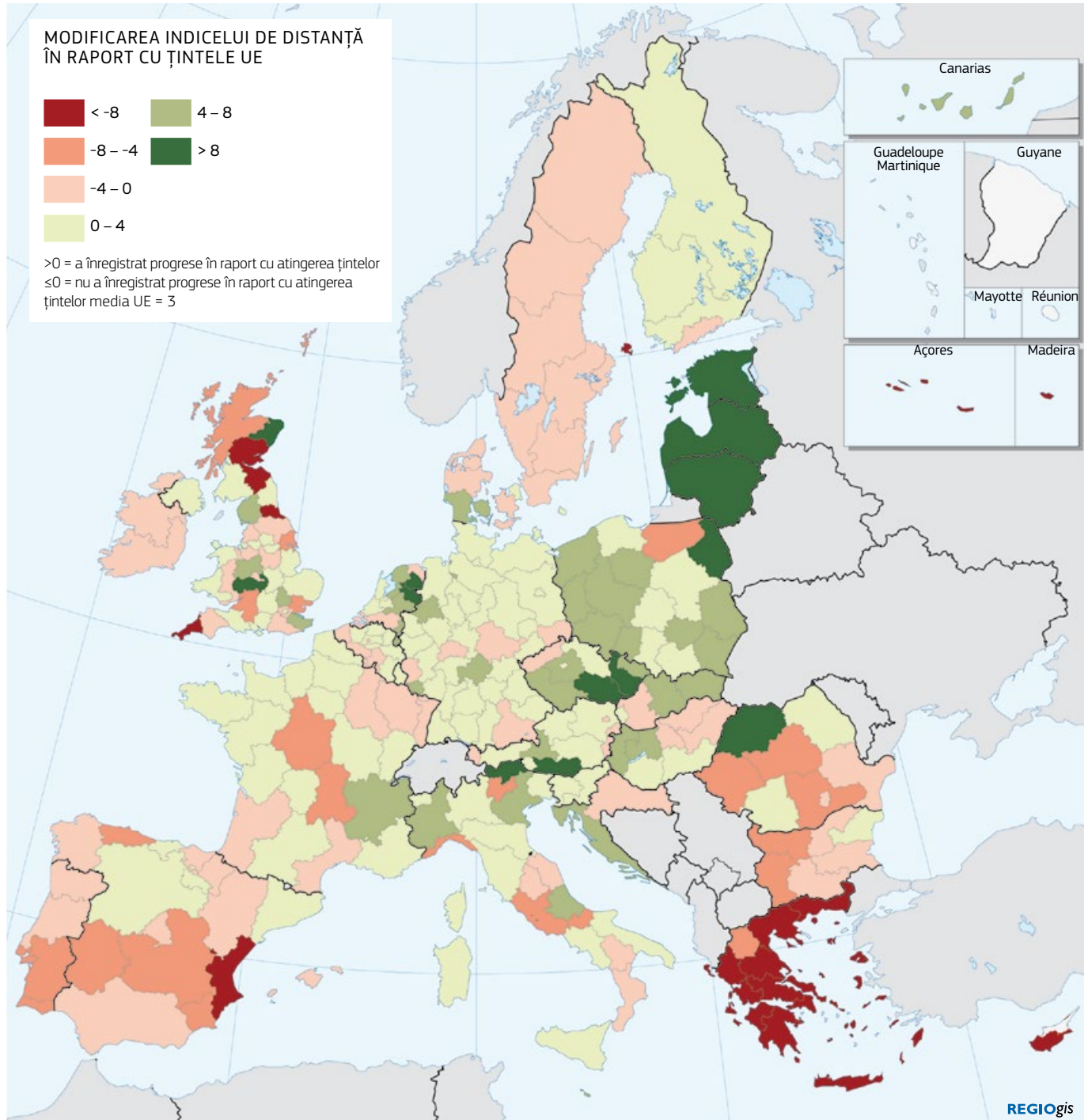
▶ INDICELE EUROPA 2020 ÎN 2012

Indicele regional 2020 măsoară unde se află regiunile în raport cu îndeplinirea celor patru ținte principale ale strategiei Europa 2020 în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, educația, sărăcia și inovarea. Dacă o regiune atinge o țintă, obține 25 de puncte. Regiunea cu cele mai mici perspective de atingere a țintei obține 0 puncte. Cinci regiuni, între care cele trei capitale nordice, au atins toate aceste ținte

în anul 2012, înregistrând 100 de puncte. Regiunile capitală se numără aproape întotdeauna printre regiunile cu cele mai bune rezultate la nivel național. Multe din regiunile din Germania, Austria, Marea Britanie, Franța și Benelux înregistrează punctaje ridicate în cadrul acestui indice, în timp ce regiunile sudice și cele din statele membre care au aderat la UE începând din anul 2004 au tendința de a înregistra punctaje scăzute.

► MODIFICĂRI ALE INDICELUI EUROPA 2020 ÎN PERIOADA 2010-2012

Diferența dintre regiunile mai dezvoltate, regiunile de tranziție și regiunile mai puțin dezvoltate este uriașă. Ratele de ocupare a forței de muncă, ratele de educație terțiară și C&D sunt mult mai scăzute în regiunile mai puțin dezvoltate comparativ cu alte regiuni. Prin urmare, indicele 2020 este de două ori mai ridicat în regiunile mai dezvoltate decât în cele mai puțin dezvoltate.

În perioada 2010-2012, opt regiuni și-au mărit punctajul cu peste 10 puncte: statele baltice, două regiuni din Țările de Jos, două din Regatul Unit și una din România. Totuși, de două ori mai multe regiuni au înregistrat un punctaj mai mic cu 10 puncte: zece regiuni din Grecia, două din Spania, două din Portugalia, una din Regatul Unit și una din Cipru.

▶ SPRIJINUL UE PENTRU REGIUNILE SALE ULTRAPERIFERICE

CONTRIBUIND LA FRUCTIFICAREA ATUURILOR REGIUNILOR

În luna februarie, comisarul pentru politică regională, Corina Crețu, a întreprins prima sa vizită în Guadelupa cu ocazia participării în cadrul celei de-a 20-a ediții a Conferinței președinților regiunilor ultraperiferice din UE. Aceasta a constituit o oportunitate de a discuta pe marginea strategiilor de creștere economică ale celor nouă regiuni și a modalităților de a utiliza la maximum fondurile UE disponibile.

Cele nouă regiuni ultraperiferice (RUP) sunt Guadelupa, Guyana Franceză, Martinica, Mayotte, Réunion, Saint-Martin, Azore, Madeira și Insulele Canare. Acestea fac parte integrantă din UE și sunt supuse legislației UE, având toate drepturile și obligațiile care decurg din statutul de membru al UE.

Conferința președinților este organizată anual de către președinția asigurată prin rotație a grupului (în prezent de către Guadelupa), reprezentând principala întâlnire la nivel politic dintre comisarul responsabil de coordonarea politicilor referitoare la RUP și președinții acestor regiuni. Conferința constituie totodată un prilej de discuții pe marginea strategiei UE față de regiuni în cadrul diferitelor politici, cum ar fi agricultura, mediul, politica de coeziune și maritimă, comerțul etc.

Provocări

RUP au un potențial uriaș, însă se confruntă totodată cu nenumărate provocări cauzate de localizarea lor geografică specifică și de faptul că multe dintre ele sunt insule.

Pe de o parte, acestea se confruntă cu depărtarea, insularitatea, suprafața redusă, condițiile dificile de climă și de relief, dependența economică de câteva produse. Prin urmare, economiile lor se mențin relativ fragile. Pe de altă parte, ele au potențial semnificativ, reprezentând un atu pentru Europa. În special, RUP au extins influența UE în regiunile lor: Atlanticul de Nord-est, Caraibe, Amazonia și Oceanul Indian.

Resurse

La nivelul regiunilor există o uriașă resursă potențială de resurse marine, care reprezintă un laborator de adâncime unic pentru explorarea UE în domeniul precum securitatea

alimentară, politici climatice, energie și biotehnologie. RUP găzduiesc o diversitate unică de specii și ecosisteme de importanță majoră pentru biodiversitate la nivel mondial. Există condiții pentru a dezvolta surse regenerabile de energie, de la biocombustibili la energie eoliană, solară, geotermală sau fotovoltaică.

RUP reprezintă un atu turistic datorită mediului natural și cultural excepțional. Poziția lor creează posibilități majore pentru UE de dezvoltare a activităților spațiale, din domeniul astrofizicii și al sateliților.

În ceea ce privește capitalul uman, RUP au o forță de muncă mai bine educată și mai bine calificată, servicii publice și know-how mai avansat decât vecinii lor, oferindu-le posibilitatea de a vinde servicii și expertiză în sectoare care au o valoare adăugată ridicată.

Sprijin din partea UE

UE sprijină aceste regiuni în procesul de modernizare a propriilor economii și în vederea depășirii obstacolelor cu care acestea se confruntă. Sunt vizate zonele în care sprijinul UE poate genera schimbări reale, precum și cel mai mare impact.

Pentru perioada 2014-2020, sunt disponibile peste 6,6 miliarde de euro din Fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI) pentru o mai bună echipare a celor nouă regiuni în vederea depășirii dificultăților economice și de mediu și transformării dezavantajelor în avantaje.

În Comunicarea din anul 2012, „Regiunile ultraperiferice ale Uniunii Europene: către un parteneriat pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii”, Comisia a stabilit cinci axe prioritare (accesibilitate; competitivitate, integrare regională, consolidarea dimensiunii sociale și combaterea schimbărilor climatice) pentru ca măsurile politice vizând regiunile ultraperiferice să devină conforme cu strategia Europa 2020.

În cadrul vizitei efectuate, comisarul Crețu a evidențiat importanța exploatării în continuare a potențialului programelor operaționale pentru perioada 2014-2020 și a subliniat sprijinul politicii regionale la asigurarea instrumentelor necesare RUP pentru a putea să își transforme atuurile în adevărate oportunități de creștere.

MONUMENT COMEMORATIV DEDICAT VICTIMELOR SCLAVIEI ȘI PORTUL POINTE-À-PITRE

Comisarul Crețu a vizitat un monument comemorativ recent construit în memoria abolirii sclaviei și a comerțului cu sclavi. Monumentul, care a fost cofinanțat din FEDR, reprezintă un complex impunător de clădiri care vor deveni un spațiu comemorativ pentru milioanele de persoane afectate de sclavie și va promova înțelegerea și reconcilierea. Totodată, se preconizează că acesta va constitui o atracție turistică, generând, de asemenea, activitate economică și locuri de muncă.

Complexul comemorativ va fi inaugurat în luna mai 2015 de către președintele Franței. Comisarul a vizitat și Portul Pointe-à-Pitre, un port protejat de mari dimensiuni, a cărui extindere este sprijinită din FEDR. Portul are o importanță uriașă pentru economia arhipelagului și pentru comerțul internațional (dată fiind în special extinderea de dată recentă a Canalului Panama), însă acesta este situat într-o regiune vulnerabilă în fața dezastrelor naturale.

Planuri de acțiune

În anul 2012, Comisia a invitat RUP să elaboreze planuri individuale de acțiune care să reflecte necesitățile, oportunitățile și prioritățile strategice pe termen lung ale acestora.

Fiecare plan de acțiune stabilește modul în care RUP intenționează să implementeze agenda Europa 2020, ținând cont de situațiile lor individuale. Sfera acestora depășește programele fondurilor ESI și include alte aspecte, printre care, de exemplu, accesul la programele orizontale ale UE.

Multe dintre aceste măsuri vizează în principal combaterea șomajului, un grad mai ridicat de integrare regională și o utilizare sporită a energiilor din surse regenerabile în vederea contracarării schimbărilor climatice.

▶ Conferința președinților regiunilor ultraperiferice din UE, Guadelupa.

În cadrul ediției din 2013 a Conferinței președinților, care a avut loc în Réunion, Comisia a sugerat crearea unor grupuri de lucru *ad hoc*, care să sprijine implementarea planurilor de acțiune prin măsuri concrete.

Aceste grupuri de lucru și-au început activitatea în anul 2014, având deja până în prezent șase reuniuni „plenare” și, în paralel, teleconferințe dedicate unor aspecte regionale mai specifice.

Sprijin pentru ocuparea forței de muncă

La solicitarea RUP, măsurile destinate combaterii șomajului au beneficiat de o atenție deosebită. Astfel, a fost înființată „Rețeaua pentru ocuparea forței de muncă în regiunile ultraperiferice”, recunoscută oficial de președinții RUP în septembrie 2014.

DG Politică Regională și Urbană și DG Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Incluziune din cadrul Comisiei vor acționa împreună pentru a sprijini regiunile ultraperiferice să elaboreze măsuri și proiecte concrete cu impact în domeniul ocupării forței de muncă, în special în cadrul Rețelei pentru ocuparea forței de muncă în RUP.

Comisarul Crețu a evidențiat și a elogiat dinamismul generat de grupurile de lucru tripartite.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/ro/policy/themes/outmost-regions/

▶ EXTINDEREA EXPERIENȚEI EUROPENE ÎN MATERIE DE DEZVOLTARE REGIONALĂ ÎN AMERICA LATINĂ

Experiența de peste 40 de ani a Europei în ceea ce privește dezvoltarea unui model specific european de dezvoltare regională a făcut recent obiectul unei cooperări intense cu diverse țări din America Latină.

În ultimii ani, țările din America Latină au atașat o importanță deosebită înțelegerii mai profunde a obiectivelor și metodelor politicii regionale europene. Aceasta le permite să dezvolte și să implementeze politici pentru a promova un model mai uniform de dezvoltare economică, contribuind astfel la creșterea competitivității naționale și a nivelurilor de ocupare a forței de muncă, concomitent cu îmbunătățirea cooperării transfrontaliere. Importanța acestui domeniu pe continentul sud-american este atât de mare încât a fost creată o *Red Latinoamericana de Políticas Públicas de Desarrollo Regional* (Rețea latino-americană de politici publice și dezvoltare regională), în cadrul căreia participă 17 țări cu scopul de a face schimb de experiență și de cele mai bune practici. Și, în contextul mai larg al relației dintre Europa și America Latină, reuniunea la nivel înalt UE – America Latină și Caraibe din luna iunie 2015 are ca temă „Conturarea unui viitor comun: eforturi pentru crearea de societăți prospere, coerente și durabile pentru cetățenii noștri”, care astfel cum sugerează și titlul, va avea o dimensiune puternică de dezvoltare teritorială.

Modelul european de dezvoltare regională

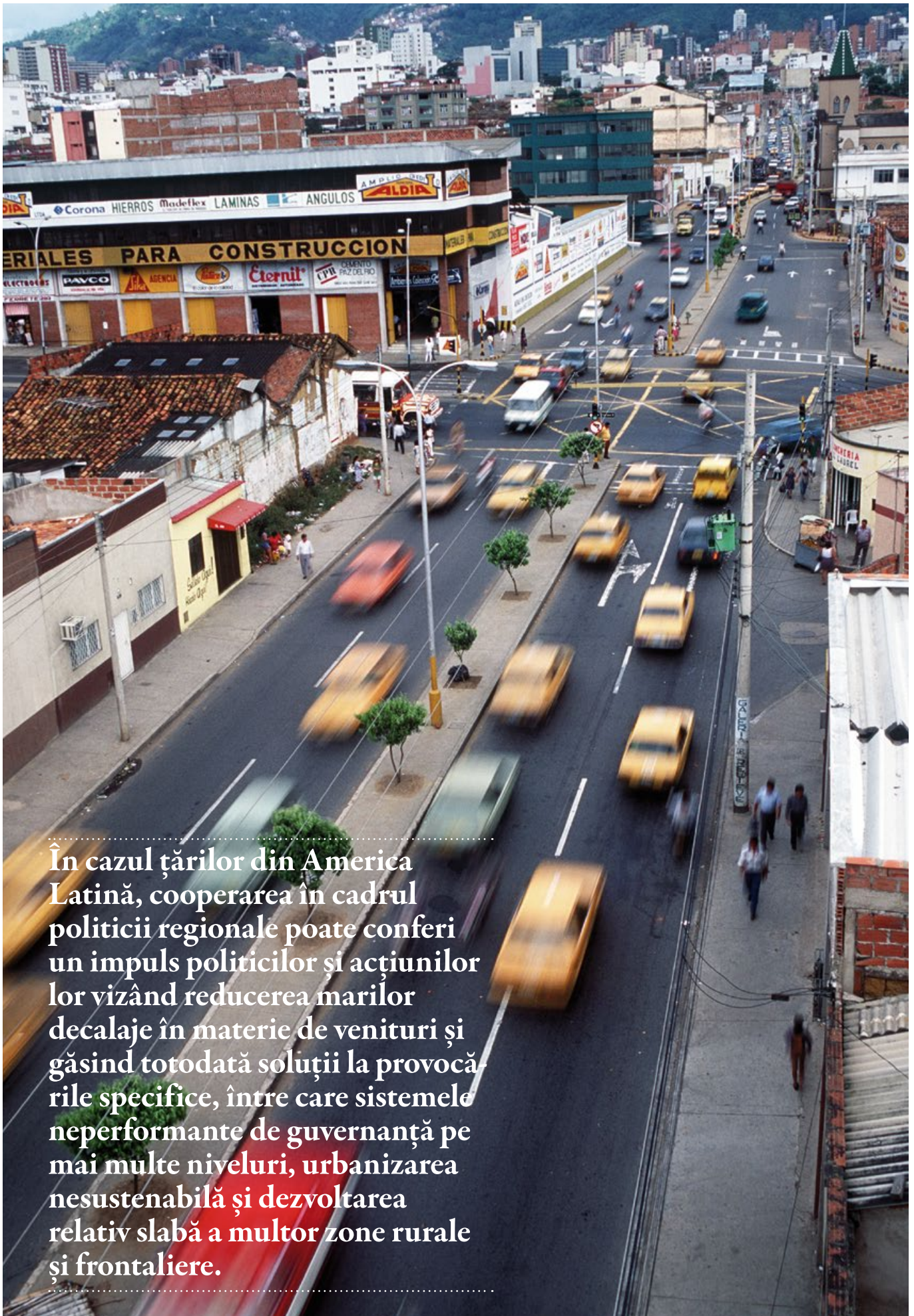
Direcția Generală Politică Regională și Urbană, reprezentantă a Uniunii Europene, implementează încă din anul 2006 un program de cooperare cu țările emergente, sprijinit într-o măsură extrem de mare de către Parlamentul European începând din anul 2009. Prin intermediul dialogului și al schimbului de bune practici, țări din întreaga lume au beneficiat în cadrul activităților derulate de experiența europeană acumulată în peste 25 ani. Această cooperare are în centru interesul pe care modelul european de dezvoltare regională îl suscită în afara UE, acesta fiind un model bazat pe piață, cu reguli stricte pentru menținerea concurenței și promovarea achizițiilor publice deschise și care respectă principiile

cheie, printre care buna guvernare, egalitatea de șanse, dezvoltarea durabilă și o participare foarte extinsă la conceperea și implementarea acțiunilor de dezvoltare. Dialogurile implică tot mai mult orașe și regiuni de ambele părți sub forma unei *cooperări descentralizate*, în cadrul căreia participă cei mai buni în materie de expertiză internațională. Astfel, dialogurile reprezintă o oportunitate de colaborare în rețea pentru actorii regionali și creează noi conexiuni de afaceri și relații comerciale.

În cazul țărilor din America Latină, interesul pentru o astfel de cooperare este legat într-o mare măsură de posibilitatea ca, prin intermediul politicii regionale, acestea să confere un impuls nou politicilor și acțiunilor lor vizând reducerea decalajelor mari în materie de venituri și găsind totodată soluții la provocările specifice, între care sistemele neperformante de guvernare pe mai multe niveluri, urbanizarea nesustenabilă și dezvoltarea relativ slabă a multor zone rurale și frontaliere. Un interes deosebit este acordat totodată dobândirii unei mai bune înțelegeri a ideilor europene în domeniul sistemelor regionale de inovare, având în vedere nevoia de a promova noi oportunități în sectoarele cu valoare adăugată, urmărindu-se astfel reducerea dependenței tradiționale de produsele primare și de industriile extractive.

Dialogul cu Brazilia pe tema politicii regionale

O bună parte din cooperarea cu Brazilia a fost axată pe inițiativa de politică a guvernului vizând o a doua generație de politici naționale în materie de dezvoltare regională. Activitățile preliminare au fost puternic influențate de modelul european de politică regională în ceea ce privește obiectivele prioritare și sistemele de implementare. Începând din anul 2007, când a fost oficializat dialogul prin intermediul unui memorandum de înțelegere încheiat cu Ministerul Integrării Naționale, acesta fiind primul acord de acest fel care implica o țară latinoamericană, au fost organizate peste 40 de proiecte individuale de cooperare, inclusiv conferințe, seminare, programe de formare, vizite de studiu, un program de schimb destinat actorilor și reprezentanților locali,

În cazul țărilor din America Latină, cooperarea în cadrul politicii regionale poate conferi un impuls politicilor și acțiunilor lor vizând reducerea marilor decalaje în materie de venituri și găsiind totodată soluții la provocările specifice, între care sistemele neperformante de guvernare pe mai multe niveluri, urbanizarea nesustenabilă și dezvoltarea relativ slabă a multor zone rurale și frontaliere.

precum și studii care includeau diverse proiecte pilot în regiunea transfrontalieră a Guyanei Franceze (cea mai întinsă frontieră externă a UE cu o țară terță) și, mai ales, o analiză teritorială variată a Braziliei, realizată în cooperare cu OCDE.

Consolidarea strategiilor regionale de inovare în Chile

Ambiția de a promova noi oportunități în sectoare care produc valoare adăugată și de a reduce dependența de sectorul materiilor prime, este deosebit de puternică în Chile. Proiectul „RED”(2011-2012), cofinanțat de Uniunea Europeană, a permis elaborarea de strategii regionale de inovare (RIS) în șapte regiuni chiliene în baza unei metodologii europene purtând aceeași denumire. Proiectul a avut un impact pozitiv, iar pe baza rezultatelor, DG Politică Regională și Urbană a acordat sprijin financiar complementar pentru implementarea strategiilor în regiunile respective, inclusiv pentru instituirea unor sisteme de monitorizare.

Aceste strategii de inovare au promovat o nouă dinamică, bazată pe consens și cooperare în regiunile chiliene, atât în sectorul întreprinderilor și în cel academic deopotrivă, cât și în instituțiile publice. Totodată, acestea au consolidat cunoștințele profesionale la nivelul regiunilor, datorită programelor intensive de formare și învățământ. În schimb, sprijinul european a contribuit la consolidarea guvernantei regionale și a fost recunoscut ca având un aport notabil la procesul de descentralizare regională, acesta din urmă reprezentând o prioritate majoră pentru guvernul național.

Politică regională și integrare transfrontalieră în Peru

Cooperarea cu Peru în domeniul strategiilor regionale de inovare în contextul cooperării transfrontaliere a generat deja câteva rezultate notabile, însă de dată recentă (2013). Un studiu pilot privind inovarea regională în regiunile Cusco și Tacna cu ajutorul metodologiei europene a generat noi parteneriate între întreprinderi (IMM-uri), universități, centre de cercetare și autorități regionale, pentru a identifica și a dezvolta activități cu valoare adăugată în vederea stimulării creșterii regionale. Peru, cu sprijinul Comisiei Europene, a găzduit totodată un seminar internațional în luna decembrie 2013 pe tema „Inovării pentru dezvoltare teritorială”. La eveniment au participat peste 200 de reprezentanți din America Latină și Europa.

Un alt proiect a implicat o cooperare tripartită, UE – Peru – Chile, în materie de inovare și dezvoltare regională în regiunile Tacna (Peru) și Arica (Chile), alături de regiunile capitalei

▶ Cascadele de pe Iguazú situate la granița dintre Argentina și Brazilia.

Lima și, respectiv, Santiago. Acesta a promovat un nou parteneriat transfrontalier pentru dezvoltare în sectorul agroindustrial, al turismului și al aprovizionării cu apă.

Prin intermediul unui proiect similar de cooperare transfrontalieră între UE, Peru și Brazilia sunt dezvoltate proiecte comune în bazinul amazonian peruan și brazilian, în special în sectorul acvaculturii. În urma acestui proiect, sunt definite etapele concrete necesare, care să permită o politică publică mai eficientă în bazinul amazonian pentru dezvoltarea durabilă și competitivă a sectorului acvaculturii.

Creșterea interesului pentru colaborarea cu UE în domeniul politicii regionale

Noi linii de dialog au fost lansate recent, în primul rând cu Mexic (octombrie 2014), unde noul guvern a conferit instituirii unei politici de dezvoltare regională la nivel federal o importanță politică majoră și, în al doilea rând cu „SICA” (Sistemul de Integrare Central-Americană), organizația supranațională a celor opt țări din America Centrală, în ianuarie 2015. Prin colaborarea cu SICA, care începând din anul 2013 are un acord de asociere cu UE, obiectivul UE este să facă schimb de informații în materie de bune practici în domeniul cooperării transfrontaliere, prin intermediul unui studiu inițial realizat în trei zone transfrontaliere care ridică probleme deosebite pentru procesul de integrare: Golful Fonseca (El Salvador-Honduras-Nicaragua), Regiunea Trifinio (El Salvador-Guatemala-Honduras) și Bazinul Sixaola (Costa Rica-Panama).

Proiecte de cooperare transfrontalieră în America Latină

În ultimii ani, DG Politică Regională și Urbană, cu sprijinul Asociației regiunilor frontaliere din Europa (ARFE) a realizat numeroase studii, ateliere de lucru, seminare și vizite de lucru pe tema cooperării transfrontaliere dintre regiunile și țările din America Latină, cu participanți din Argentina,

Bolivia, Brazilia, Chile, Columbia, Ecuador, Paraguay, Peru și Uruguay. Mai multe domenii de cooperare au fost identificate în cadrul unui proiect inițial, în care, de exemplu, acestea generau oportunități și provocări în materie de cooperare, în principal în regiunile frontaliere Paraguay-Argentina și Uruguay-Brazilia.

Ulterior, UE (DG Politică Regională și Urbană) a finanțat un studiu pentru a sprijini creșterea durabilă și globală în zonele de dezvoltare ale fluviului Paraná.

În cadrul altor proiecte privind cooperarea transfrontalieră, experții și reprezentanții politici din America Latină s-au lansat într-o serie de vizite de studiu în diverse regiuni frontaliere, pentru a participa la seminare pe această temă la care vor fi prezente atât autorități naționale, cât și supranaționale, Piața Comună a Sudului (Mercosur), Comunitatea Andină, SICA și UE, precum și reprezentanți ai societății civile și ai sectoarelor academic și corporativ.

Cooperarea în domeniul dezvoltării urbane durabile

DG Politică Regională și Urbană și Banca InterAmericană de Dezvoltare (BID) au sprijinit, începând din anul 2010, orașele din Europa, America Latină și Caraibe în vederea unei dezvoltări urbane mai integrate și durabile (rețeaua URBELAC). Obiectivul este acela de a sprijini dezvoltarea urbană de ambele părți ale Atlanticului, prin instituirea de rețele care să permită diversilor actori publici care se confruntă cu provocări similare să facă schimb de experiențe referitoare la cele mai bune practici, precum și de concluzii legate de politicile și măsurile urbane durabile și integrate. De la data înființării acesteia, 22 de orașe situate de ambele părți ale Atlanticului au aderat la această rețea.

Colaborarea cu Programul regional privind coeziunea socială (EUROSociAL)

Acest important program de cooperare pe termen lung între țările din Europa și America Latină conferă prioritate sprijinului acordat politicii publice în domeniul dezvoltării regionale în interesul acestor țări și al regiunilor lor. DG Politică Regională și Urbană acordă sprijin prin organizarea și participarea la ateliere de lucru, seminare și prin primirea de vizite din partea autorităților latinoamericane naționale și regionale. Acesta sprijină totodată activitatea Rețelei Latinoamericane de Politici Publice pentru Dezvoltare Regională la care se face trimitere mai sus.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/ro/policy/cooperation/international/latin-america/

► MĂRTURII ÎN FAVOAREA POLITICII REGIONALE

Shirin Wheeler, fost purtător de cuvânt pentru politică regională, privește retrospectiv asupra trecerii sale de la meseria de jurnalist la poziția de purtător de cuvânt, septembrie 2012 – noiembrie 2014.

Un jurnalist de radio ceh stabilit în Bruxelles mi-a spus la un moment dat, la o cafea, înainte de ședința noastră zilnică de informare de la amiază din Berlaymont, că, în opinia lui, administrațiile naționale și locale s-ar afla într-o situație mult mai dezastruoasă dacă UE nu ar fi menționată din când în când în programele noastre. În loc să transmită ostilitate, el și mulți alții din breasla jurnalistică din Bruxelles erau pregătiți, se pare, să perceapă politica regională a UE drept o influență reformatoare și în esență pozitivă. Desigur, există nenumărați jurnaliști care au preconcepții extrem de diferite, însă aceste discuții m-au determinat să mă gândesc la cât de diferit sunt percepute UE și politica noastră în mod special de către jurnaliști din diverse părți ale Europei. Totodată, ele m-au făcut să înțeleg cât de important este ca politica regională să fie percepută ca fiind ceva mult mai mult decât comoara de la capătul curcubeului calității de membru al UE.

Fiind timp de aproximativ 15 ani jurnalist BBC și reporter pe teme europene cu un public internațional și național, chiar nu îmi propusesem să lucrez pentru Comisia Europeană. Însă, din anumite puncte de vedere, a fost o mișcare logică. Îmi începusem cariera realizând reportaje pe teme europene în calitate de corespondent la Bruxelles pentru postul local de radio BBC și pentru postul regional de televiziune și am descoperit că prezentarea politicilor UE din perspectiva relevanței acestora pe plan local era o slujbă importantă și interesantă – de exemplu,

cum se aplică directiva privind timpul de lucru într-o brutărie din Namur? Politica UE în domeniul pescuitului poate desprinde învățăminte dintr-un proiect de cooperare derulat în Frizia, în cadrul căruia pescarii partajează între ei licențele de pescuit? Ce înseamnă identitatea europeană pentru un dansator de flamenco din Andaluzia?

Până să fiu în postura de a-mi găsi drumul până la noul meu birou din Berlaymont, Europa se afla deja sub presiunea crizei economice și financiare, care ne ținuse, atât pe mine, cât și pe alți colegi din presă, extrem de ocupați. Importanța poziționării politicii regionale ca răspuns la criza respectivă era evidentă: în timp ce majoritatea ridicau problema austerității, politica regională se evidenția prin investiții și miza pe potențialul oamenilor. Aceasta rezonază cu populația, mai ales atunci când speranța este scăzută, așa cum avea să demonstreze ulterior vizita noastră, alături de unitatea elenă din cadrul DG Politică Regională și Urbană, în cele 13 regiuni ale Greciei.

Am preluat poziția de purtător de cuvânt pentru politică regională într-un moment fascinant. În Parlamentul European, dialogurile erau în plină desfășurare, în timp ce negocierile privind reforma politicii ajunseseră în etapa finală. Eram ușurată că acestea erau schimbări pe care le puteam „vinde” cu entuziasm, în pofida unor termeni chiar de jargon, cum ar fi „condiționalități ex ante” și „specializare inteligentă”. În opinia mea, comunicatorii politici nu sunt deloc convingători dacă nu cred ei înșiși în ceea ce fac. Iar eu mai aveam încă nevoie să țin capul sus printre foștii colegi din camera de presă!

Însă trecerea de la realizarea de reportaje privind UE la comunicarea pe această temă a reprezentat o schimbare uriașă, chiar dacă lucrasem la o societate publică de radiodifuziune al cărei motto este „misiunea de a explica”. În calitate de purtător de cuvânt pentru o instituție politică, setul de loialități se schimbă complet. Intraseam într-o lume de „mesaje” și de „orientări”. Însă cu toate acestea, era evident că angajamentul față de transparență, dezbateri și participare publică era extrem de puternic în cadrul Comisiei. Dar faptul că a trebuit să găsească balanța corectă între prudență și deschidere a constituit o experiență nouă.

În final, aș vrea să le transmit un gând colegilor mei comunicatori: cu toate că fiecare politică are punctele sale sensibile, în cadrul politicii regionale avem o mulțime de povestiri de relatat despre schimbările pozitive pe care UE le creează în viețile oamenilor. Dacă nu ne asumăm niciun risc, riscăm să ascundem veștile bune pe care dorim să le facem cunoscute. ■

▶ PLANURI DE EVALUARE

CARE SPRIJINĂ O POLITICĂ BAZATĂ PE DOVEZI

Odată adoptate programele operaționale, autoritățile de management trebuie să elaboreze planuri de evaluare pe care să le supună atenției comitetului de monitorizare în termen de un an. Aceste planuri vizează fiecare program și însoțesc activitățile de evaluare din cadrul acestuia până la încheierea perioadei de programare. Acestea constituie un instrument esențial de susținere a orientării consolidate către rezultate a politicii de coeziune.

Regulamentul privind Fondurile structurale și de investiții europene pentru perioada 2014-2020 pune accentul mai mult decât oricând în trecut pe obiectivele și logica de intervenție din cadrul unui program pentru realizarea rezultatelor preconizate, precum și pe rolul evaluării. În cadrul acestuia, planurile de evaluare devin obligatorii, precum și evaluările impactului necesare măsurării contribuției fondurilor la realizarea obiectivelor programului. Statele membre și Comisia Europeană trebuie să prezinte rapoarte regulate privind impactul și rezultatele: cele dintâi Comisiei Europene, iar cea din urmă Parlamentului European, Consiliului, Comitetului Social și Comitetului Regiunilor. În anul 2022, statele membre vor prezenta pe scurt toate concluziile evaluării, pregătind astfel terenul pentru evaluările *ex post* ale politicii, pe care Comisia Europeană le va realiza. Prin urmare, evaluările vor contribui la dezbaterile politice la cel mai înalt nivel.

Planificarea evaluărilor nu este o sarcină simplă. În primul rând, este necesar ca programele să fi menționate clar schimbările dorite și faptul că indicatorii relevanți sunt monitorizați. În continuare, în funcție de disponibilitatea dovezilor existente în domeniile de politică care intră în sfera programelor, sunt necesare decizii referitoare la orientarea eforturilor de evaluare în vederea eliminării totale a lacunelor și respectării cerințelor de reglementare.

În acest scop, planurile ar trebui să enumere evaluările necesare pe parcursul vieții programului și să pună deoparte resurse suficiente pentru colectarea datelor și realizarea analizelor. În cazul fiecărei evaluări planificate, acestea ar trebui să menționeze clar motivele, perioada, principalele întrebări, metodele și datele necesare, durata și bugetul estimat. Totodată, planurile ar trebui să stabilească cum vor fi gestionate evaluările, cum vor fi urmărite concluziile și comunicate factorilor interesați și publicului. Autoritățile de management ar trebui să le revizuiască periodic și să le adapteze schimbărilor de orice fel

DOCUMENTUL DE ORIENTARE PRIVIND MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2014/working/wd_2014_fr.pdf

intervenite la nivelul programului sau al contextului acestuia, care generează noi necesități de cunoaștere.

Planificarea în amonte a evaluărilor va contribui la îmbunătățirea calității și a utilității acestora. Totodată, va sprijini Comisia în procesul de colectare și diseminare a concluziilor în rândul factorilor de decizie politică și a managerilor de program. În cele din urmă, aceasta va contribui la elaborarea și implementarea de programe și politici bazate pe dovezi.

Pentru a sprijini autoritățile de management să elaboreze planurile de evaluare, Comisia Europeană a publicat un document de orientare, care este disponibil pe site-ul web al DG Politică Regională și Urbană. Comisia oferă, de asemenea, recomandări referitoare la redactarea termenilor de referință pentru evaluările de impact și la gestionarea evaluărilor externe. Instituția menționată va coopera cu autoritățile de management pentru a spori calitatea acestor planuri de evaluare, oferind comentarii și făcând schimb de bune practici.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/ro/policy/evaluations/guidance/#1

▶ȘTIRI

[ȘTIRI PE SCURT]

LANSAREA NOII PERIOADE DE PROGRAMARE ÎN POLONIA

Comisarul Crețu a lansat în mod oficial programele operaționale poloneze pentru politica de coeziune, alături de **Maria Wasiak**, ministrul polonez pentru infrastructură și dezvoltare, în cadrul unui eveniment care a avut loc în Polonia pe 26 februarie, în prezența primului ministru polonez, dna **Ewa Kopacz**, a comisarului european, dna **Elżbieta Bieńkowska** și a mareșalilor tuturor celor 16 regiuni poloneze.

De la aderarea țării la Uniunea Europeană, în urmă cu aproximativ 11 ani, fondurile au deținut un rol esențial în asigurarea creșterii țării. În perioada 2014-2020, Polonia va rămâne cel mai mare beneficiar al politicii de coeziune a UE. Alocările din Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune și Fondul social european vor depăși 77,3 miliarde de euro.

Grație excelentei cooperări dintre autoritățile poloneze și Comisia Europeană, toate cele 22 de programe operaționale au fost adoptate cu succes până la jumătatea lunii februarie. Noua perioadă generează provocări în materie de implementare, întrucât peste 55% din resurse vor fi acum gestionate de regiuni. Aceasta oferă multe oportunități regiunilor care își cunosc cel mai bine punctele forte și nevoile. Totodată, aceasta se traduce totuși printr-o responsabilitate mai mare a regiunilor în ceea ce privește raționalizarea sumelor investite.

▶AFLAȚI MAI MULTE

http://ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu/blog/launching-new-programming-period-poland_ro

GHIDUL ACTUALIZAT AL ANALIZEI COST-BENEFICIU

Comisia Europeană a publicat recent o versiune actualizată a Ghidului analizei cost-beneficiu, care este obligatorie pentru toate proiectele majore care solicită finanțare din fondurile ESI în perioada 2014-2020. Ghidul ACB se bazează pe vasta experiență dobândită în cadrul elaborării și evaluării proiectelor majore din perioada de programare 2007-2013 și urmărește să ofere recomandări practice și studii de caz specifice fiecărui sector autorităților implicate în proiectele majore și consultanților care pregătesc documentațiile de proiect. Ghidul prezintă cerințele de reglementare pentru procesul de evaluare a proiectelor și deciziile aferente privind proiectele mari, precum și principiile fundamentale specifice fiecărui sector. Ghidul a fost alcătuit de o echipă condusă de **Davide Sartori** de la Centrul pentru Studii Industriale din Milano, cu o contribuție din partea unui grup științific condus de profesorul **Massimo Florio** și a experților JASPERS.

(<http://www.jaspers-europa-info.org/>)

▶AFLAȚI MAI MULTE

<http://europa.eu/!wc37tT>

ORIENTĂRILE PENTRU BENEFICIARI CREEAZĂ LEGĂTURI CU ALTE FONDURI UE

Un nou ghid al Comisiei Europene a fost publicat recent în toate limbile oficiale ale UE și explică cum se pot accesa și utiliza în mod eficient fondurile structurale și de investiții europene, precum și cum se pot exploata complementari-tățile cu instrumentele de finanțare ale altor politici UE relevante. Linkurile furnizate pe parcursul documentului permit beneficiarilor potențiali să se orienteze în labirintul de materiale disponibile online, direcționându-i către cele mai accesibile și mai utile site-uri web și documente. De asemenea, este disponibilă o listă de verificare online, menită să sprijine potențialii beneficiari în identificarea celor mai adecvate surse de finanțare.

▶AFLAȚI MAI MULTE
Disponibil în 22 de limbi.
<http://europa.eu/cn47JG>

OPEN DAYS 2015 – LANSAREA SĂPTĂMÂNII EUROPENE A REGIUNILOR ȘI ORAȘELOR

A 13-a ediție a OPEN DAYS va avea loc în perioada 12-15 octombrie la Bruxelles. Sloganul general din acest an este „Regiunile și orașele Europei: parteneri de investiții și creștore”. Înscrierile în cadrul evenimentului vor începe în luna iulie.

▶AFLAȚI MAI MULTE
http://ec.europa.eu/regional_policy/opendays/od2015/

▶Comisarul pentru energie, Maroš Šefčovič, prezintă Parlamentului European „Pachetul privind energia” la 25 februarie.

POLITICA DE COEZIUNE CONTRIBUIE LA STRATEGIA PRIVIND UNIUNEA ENERGETICĂ

O strategie cadru pentru o uniune energetică rezilientă cu o politică prospectivă în domeniul schimbărilor climatice a fost adoptată de Comisia Europeană la 25 februarie 2015. Strategia urmărește să reducă dependența energetică, să promoveze fluxul liber de energie dincolo de granițe, să sporească eficiența energetică și să sprijine trecerea la o economie cu emisii scăzute de carbon.

Politica de coeziune va deține un rol important în realizarea obiectivelor uniunii energetice în teritoriu, prin proiecte generatoare de beneficii reale pentru cetățeni. În perioada 2014-2020, economia cu emisii scăzute de carbon va beneficia de investiții în valoare de 38 de miliarde de euro din fondurile aferente politicii de coeziune (dublul sumei cheltuite în acest domeniu în perioada de finanțare precedentă). Aceasta va sprijini statele membre, regiunile, administrațiile locale și orașele în vederea implementării investițiilor atât de necesare în eficiența energetică a clădirilor, în energia din surse regenerabile, în rețelele inteligente sau în transportul urban durabil.

În conformitate cu obiectivele principale ale uniunii energetice, investițiile noastre vor contribui astfel la scăderea importurilor costisitoare de energie, la diversificarea surselor noastre energetice, la combaterea penuriei energetice și la reducerea emisiilor, sprijinind totodată crearea de locuri de muncă și întreprinderile mici și mijlocii.

▶AFLAȚI MAI MULTE
<http://ec.europa.eu/priorities/energy-union/>

▶ ESTONIA

▶ ESTONIA ESTE LIDER ÎN MATERIE DE E-SERVICII AVANSATE PENTRU CETĂȚENI

Estonia se remarcă în rândul celor mai avansate e-societăți din lume. Cea mai recentă inovație realizată în această țară este un card de e-rezidență pentru resortisanți. O mare parte din infrastructura de e-guvernare a Estoniei a beneficiat de investiții în cadrul Fondului european de dezvoltare regională.

E-serviciile estoniene au generat deja o mare explozie în presa internațională. Potrivit *CNN*, Estonia este „o națiune digitală condusă de pe tabletă și telefoane inteligente”. *BBC* a realizat un reportaj privind „Serviciile de guvernare online și fără consum de hârtie”. *Le Monde* a etichetat țara ca fiind „cybersentinelle de l'Occident” („santinela virtuală a Occidentului”). *Wall Street Journal* și *The Times of India* au dezbătut subiectul pe larg: „Actul de identitate electronic ar permite trecerea de la prezența personală la prezența digitală” și „Rezidența digitală rezonează cu antreprenorii indieni”.

În ultimii zece ani, Estonia a fost unul din liderii mondiali în domeniul utilizării de servicii bazate pe internet pentru cetățenii săi. Prin urmare, estonienii dispun în prezent de o serie largă de e-servicii publice și private, variind de la asistență medicală până la alegeri și impozit pe venit. Totodată, experții estonieni sunt solicitați de guverne din întreaga lume pentru a explica cum anume s-a produs acest miracol.

Progresul digital descris mai sus este rezultatul parteneriatului dintre un guvern progresist, un sector TIC proactiv și

o populație cu excelente competențe tehnice, susținut prin finanțare din Fondul european de dezvoltare regională, care a contribuit la dezvoltarea infrastructurii IT, a rețelelor și a aplicațiilor pentru serviciile online.

„E-stonia”

În spatele actualei E-stonii – cum a fost denumită – se află disponibilitatea la nivel național a internetului Wi-Fi, care poate fi accesat inclusiv în pădure. 71 % din gospodării au acces la internet și peste 1 100 de locuri publice dispun de conexiuni Wi-Fi rapide. Toate școlile estoniene sunt conectate la internet.

77 % din populația cu vârste cuprinse între 16 și 74 de ani utilizează internetul, iar cetățenii recurg în mod curent la e-servicii pentru e-alegeri, e-taxe, e-poliție, e-sănătate, e-banking și e-școală.

Accesul digital a devenit o regulă, iar în anul 2012 peste 94 % din declarațiile de impozit pe venit au fost depuse prin intermediul platformei e-taxe. 98 % din tranzacțiile bancare din Estonia sunt realizate pe internet.

„Practic, cetățeanul poate apela la internet pentru orice, chiar și pentru a divorța. Totuși, în cazul căsătoriilor, actele sunt încă necesare”, glumește unul dintre consilierii pentru afaceri digitale din cadrul Reprezentanței Permanente a Estoniei la UE.

Cost total:
163 000 000 EUR
Contribuția UE:
63 000 000 EUR

▶ Președintele Estoniei, Thomas Hendrik Ilves, i-a strecurat președintelui american Barack Obama unul din primele e-documente de identitate estoniene, în cursul recente sale vizite la Tallinn.

Cardul electronic de identitate

Aproximativ 90% dintre locuitori (1,1 milioane de cetățeni) au e-card estonian de identitate, acesta fiind folosit ca document de identitate, precum și ca document de călătorie în interiorul Uniunii Europene.

Cardul conține un cip cu informațiile personale și este un act digital de identitate care asigură autentificarea în cazul utilizării serviciilor online. Pe lângă cardul de identitate, estonienii pot utiliza, de asemenea, un telefon mobil pentru a-și confirma identitatea în cadrul serviciilor online.

Educație și asistență medicală

În ianuarie 2010, Estonia a început să utilizeze un sistem de informații medicale care permite accesul cetățenilor la propriul istoric medical prin simpla confirmare a identității proprii cu ajutorul unui card de identitate. Pentru a cumpăra medicamente de la farmacie nu este nevoie de rețete pe suport din hârtie, doctorii eliberând e-rețete ce pot fi folosite în orice farmacie prin simpla utilizare a cardului de identitate.

Părinții elevilor pot accesa online notele și temele copiilor lor, utilizând aplicația e-școală. Sistemul de învățământ a fost la rândul său transpus în mediul virtual, rezultatele examenelor fiind centralizate prin intermediul unui portal

public. Dosarele de candidatură la universități sunt depuse printr-un sistem online finanțat de stat.

e-alegeri

Începând din anul 2005, toți cetățenii Estoniei au putut vota electronic pe internet, utilizând un card de identitate sau o identitate portabilă, de acasă sau chiar din afara țării. În cadrul recentului scrutin parlamentar care a avut loc în luna martie, 30,5% dintre votanți au recurs la sistemul de e-vot.

e-întreprindere

În Estonia, orice antreprenor poate înființa o întreprindere direct de pe computerul personal. Recordul de timp pentru înființarea și înregistrarea unei întreprinderi pe portalul de e-întreprindere este de 18 minute. Sistemul recunoaște totodată cardurile de identitate din Belgia, Portugalia, Lituania și Finlanda, urmând și altele.

e-rezidență

În anul 2015, serviciile online au fost extinse în rândul nerezidenților grație unui proiect estonian unic și ultramodern de e-rezidență. De fapt, nerezidenții din Estonia pot obține acum un card digital de e-rezidență care le permite să aibă acces la e-serviciile publice și private, precum și să desfășoare o activitate pe teritoriul țării. Acest card nu conferă drept de rezidență și nu poate fi utilizat sub formă de card de identificare personală sau document de călătorie. Până în anul 2020 programul de e-rezidență va beneficia de investiții anuale variind între aproximativ 300 000 și 500 000 de euro.

▶ AFLAȚI MAI MULTE
<https://e-estonia.com/>

▶ SUECIA

▶ ENERGIE EXTRASĂ DIN SURSE REGENERABILE MARITIME

Cost total:
485 000 EUR
Contribuția UE:
193 000 EUR

Un proiect de cercetare derulat pe coasta sudică a Suediei a demonstrat că nutrienții marini de pe fundul mării și deșeurile piscicole exploatare industrial se pot transforma într-un biocombustibil valoros.

În cadrul proiectului „Biogazul – noul substrat maritim”, oamenii de știință din comitatul Kalmar din Suedia au cercetat potențialul ecologic și economic al producției de biogaz din diverse elemente care se găsesc pe fundul mării de-a lungul litoralului lor. Aceștia au analizat în mod special potențialului gazului metan existent din trestie, alge, midii și deșeurile piscicole, precum și condițiile necesare producerii de biogaz din surse regenerabile.

Cercetările efectuate au arătat că deșeurile piscicole produse de un procesator local de pește au dat cele mai bune rezultate, calitatea biogazului rezultat fiind similară scenariului în care se utilizează produse tradiționale, între care gunoiul de grajd sau apele reziduale.

Proiectul, care a avut o durată de patru ani, a fost finalizat în anul 2013 și a analizat întregul lanț de producție, de la colectarea de substrat până la efectele extracției asupra fluxurilor de nutrienți și asupra conservării mediului marin. Cercetătorii au ajuns la concluzia că prin utilizarea nutrienților marini nu se produce doar un biocombustibil valoros, ci este un proces prin care se reduce excesul de nutrienți din mare. Într-adevăr, Marea Baltică are un exces de nutrienți, putând genera niveluri reduse de oxigen în apele maritime, ce pot fi mortale pentru pești, raci, scoici și alte animale acvatice. Prin utilizarea resurselor marine în producția de biogaz, o mare parte din acest exces de nutrienți scade.

O mai mare utilizare a biogazului pentru vehicule, cum ar fi automobile și autoutilitare, ar contribui la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, deținând un rol esențial în atingerea obiectivului comitatului Kalmar de a deveni o regiune fără

combustibili fosili până în anul 2030. În acest comitat, benzina și motorina generează două treimi din emisiile de dioxid de carbon din combustibili fosili. Prin ardere, biogazul nu emite dioxid de carbon, ceea ce îl face să fie un combustibil ecologic. Totuși, toate deșeurile domestice, gunoiul de grajd și deșeurile de canalizare disponibile la nivelul comitatului nu ar putea produce o cantitate de biogaz suficientă decât pentru o treime din flota de autovehicule existente în Kalmar. Prin urmare, exploatarea resurselor marine ale regiunii este motivată de rațiuni economice și de mediu.

Populația locală ar putea beneficia de utilizarea la scară largă a biogazului grație noilor oportunități de angajare care ar apărea în cazul în care ar fi necesare noi produse, bunuri și servicii pentru producerea gazului și pentru cultivare. De fapt, deja are loc o reprocesare completă a deșeurilor piscicole prin care acestea sunt transportate prin intermediul unei conducte direct din fabrica de procesare către Lucerna, unde se produce biogazul.

Este necesară dezvoltarea suplimentară de noi tehnologii pentru ca trestia, algele și midiile să poată fi întrebuințate economic în producția la scară mare a biogazului. Au urmat însă noi proiecte, între care SEAFARM (alge) și AQUATECH (midii).

„Utilizarea resurselor marine în producția de biogaz ar crește producția de energie din surse regenerabile, reducând totodată impactul asupra climei. Totuși, sunt necesare noi tehnologii mai avansate înainte ca astfel de surse să poată fi utilizate în producția la scară mare și cu rezultate economice a biogazului”, a afirmat **Henrik Blomberg**, directorul programului operațional „Småland și regiunea Insule”.

▶ AFLAȚI MAI MULTE
www.rfkl.se/biogas-hav

▶ COOPERARE TERITORIALĂ EUROPEANĂ

▶ CREAREA UNUI
ITINERARIU
CULTURAL
ÎNTRE UNGARIA
ȘI SLOVENIA

Cost total:
1 435 000 EUR
Contribuția UE:
1 187 000 EUR

A fost creat un nou traseu turistic ce urmărește itinerariul Sfântului Martin de Tours prin Slovenia și Ungaria, generând o destinație turistică transfrontalieră și instituind prima etapă a unui pelerinaj în întreaga Europă.

Sfântul Martin a fost episcop de Tours în secolul al 4-lea și este, în prezent, unul dintre cei mai venerați sfinți creștini din Europa. El s-a născut pe locurile unde se află astăzi orașul Szombathely, în Ungaria, însă și-a petrecut cea mai mare parte a vieții adulte în Franța. Sfântul Martin este considerat a fi o punte spirituală la nivel european.

Proiectul „Via Savaria” a permis construcția primei secțiuni de 400 km din marea rută culturală europeană a Sfântului Martin prin Slovenia și Ungaria, pe direcția Tours, Franța.

Acest proiect a fost inspirat de declarația din 2005 a Consiliului Europei, care recomandă ca ruta dintre Szombathely (Ungaria) și Tours (Franța) să devină un itinerariu cultural european care să prezinte monumente care au jucat un rol important în viața și activitatea celui mai popular sfânt din Europa.

Sfântul Martin de Tours s-a născut în anul 316 d.Hr. în vechiul oraș Savaria din Pannonia. Orașul de astăzi poartă denumirea de Szombathely. Chipul Sfântului Martin simbolizează valoarea milosteniei. Viața sa va fi sărbătorită în întreaga Europă în anul 2016.

Proiectul Via Savaria a fost lansat în anul 2009 în Szombathely pentru a prezenta traseul pelerinului prin trei țări. Proiectul a obținut sprijinul guvernelor sloven și maghiar, care au fost încântate de promovarea aspectelor turistice. Primăriile și factorii interesați importanți de pe această rută s-au alăturat proiectului, fiind generată o cooperare între 15 parteneri – nouă din Slovenia și șase din Ungaria.

Obiectivul general al proiectului a fost acela de a sprijini dezvoltarea economică și socială în regiunea frontalieră maghiaro-slovenă, prin intermediul unui proiect comun de turism cultural, care ar avea efecte pozitive asupra dezvoltării economice locale.

Odată cu implementarea proiectului Via Savaria, a fost inaugurată prima secțiune de 400 km din traseul cultural european al Sfântului Martin de Tours, plecând de la Szombathely, Ungaria și până la Zreče, Slovenia (întreaga rută Szombathely – Tours, Franța măsoară 2 500 de km).

Proiectul a ocazionat cercetarea științifică cu privire la activitatea și viața Sfântului Martin din Tours și la patrimoniul cultural al acestei rute. Au fost create 38 de spații de odihnă, prevăzute cu panouri informative, mese și bănci. În plus, au fost înființate puncte de informare și centre culinare și oenologice, precum și un centru expozițional și un parc tematic.

▶ AFLAȚI MAI MULTE
www.viasanctimartini.eu/en

AGENDĂ 2015

27-28 APRILIE

_Bruxelles (BE)

GROW your REGION:
Specializare inteligentă
și transformare
economică prin
intermediul clusterelor

2 Iunie

_Bruxelles (BE)

Forumul CITIES

15-16 Iunie

_Jūrmala (LV)

**Al șaselea Forum anual
al strategiei UE pentru
regiunea Mării Baltice**

12-15 OCTOMBRIE

_Bruxelles (BE)

**OPEN DAYS: A 13-a ediție
a Săptămânii europene
a regiunilor și orașelor**

13 OCTOMBRIE

_Bruxelles (BE)

**Ceremonia de decernare
a premiilor RegioStars**

Pentru informații suplimentare privind aceste evenimente,
consultați secțiunea Agendă de pe site-ul Inforegio:

http://ec.europa.eu/regional_policy/ro/newsroom/events/

RĂMÂNETI CONECTAȚI!

 http://ec.europa.eu/regional_policy

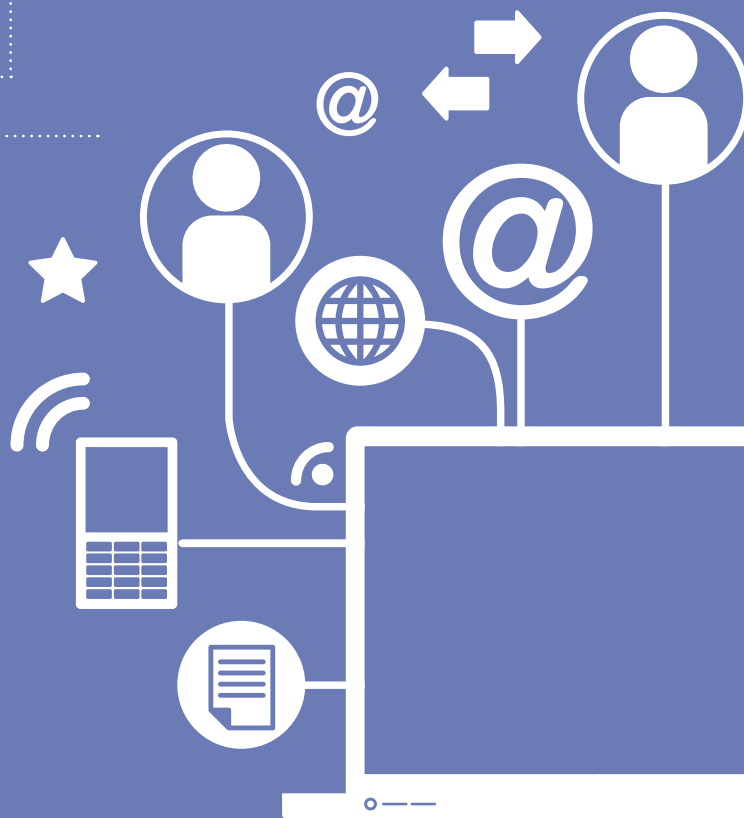
 www.twitter.com/@EU_Regional

 www.yammer.com/regionetwork
Platformă de colaborare a DG REGIO

 www.flickr.com/euregional

 Abonați-vă la „REGIOFLASH”
www.inforegiodoc.eu

 www.twitter.com/CorinaCretuEU

■ Oficiul pentru Publicații

Comisia Europeană, Direcția Generală Politica Regională și Urbană
Comunicare – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Bruxelles
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu
Pagina web: http://ec.europa.eu/regional_policy/ro/

